

Memòria de la transició (1966-1979). Paraules introductòries a una cronologia arbitrària

Francesc Espinet Burunat (Universitat Autònoma de Barcelona)

Resum / Resumen / Abstract

Cronologia cultural i comunicativa dels anys 1966-1979 a Catalunya, precedida d'una introducció que traça una brevíssima visió evolutiva del poble català des de la segona república del 1931 fins als anys setanta del segle XX. Alhora es mostra com el pas cap a la democràcia política va estar precedit i propiciat per una actuació col·lectiva i personalitzada consistent en prendre's la llibertat sense demanar permís, iniciada cap al 1966. I s'explica o es posa immanentment de manifest quin paper pot jugar la memòria en la reconstrucció d'aquest passat. / *Cronología cultural y comunicativa de los años 1966-1979 en Cataluña, precedida de una introducción que traza una muy breve visión evolutiva del pueblo catalán des de la segunda república de 1931 hasta la década de los setenta del siglo XX. También se muestra como el paso hacia la democracia política va precedida y es propiciada por una actuación colectiva y personalizada consistente en conseguir la libertad sin pedir permiso, iniciada hacia 1966. Y pone de manifiesto que papel puede jugar la memoria en la reconstrucción de este pasado.* / *Cultural and communicative cronology from 1966 to 1979 in Catalunya. Include a introduction about catalan people from "segona república del 1931" to seventies of 20th century. The article also focus on memory's paper on reconstruing the past.*

Paraules clau / Palabras clave / Key Words

Catalunya, 1966-1977, cronologia, cultura, comunicació, alliberament, transició, memòria. / *Cataluña, 1966-1977, cronología, cultura, comunicación, liberación, transición, memoria.* / *Catalunya, 1966-1977, cronology, culture, communication, freedom, transition, memory.*

*Cuando ya nadie
sepa el porqué
de mi nombre
MVM*

1. Deu ser necessari i forçós justificar que situï l'any 1966 com l'inici de l'anomenada "transició" (més o menys "espanyola"). Posat que no és precisament aquesta data la que normalment es considera l'inici d'aquest procés "de transició"... ¿d'una dictadura cap a una democràcia?. Per fer-ho cal un parell --o més-- d'aclariments conceptuals.

2. En primer lloc, com he insinuat suara, el concepte de transició implica el de canvi: "acció de passar, més o menys ràpidament, d'un estat a un altre...". La transició, per tant, és la manera de ser dels humans: estem, sempre, passant d'un estat a un altre. La història és, per ella mateixa, una transició. Caldrà doncs, acotar el principi i la fi, el primer estat i l'estat final, d'aquest període de canvi. I, normalment, s'ha pensat en un canvi polític. I, per això se solen donar com a fites inicial i final fets polítics. De manera que la transició espanyola seria el període entre la

mort d'un sistema, el feixisme franquista, i el naixement d'un de nou, la "democràcia formal". El franquisme s'acaba amb la mort de la persona que dona nom a la cosa, Francisco Franco Bahamonde. Nom nefand, que és pecat de dir. El final d'aquesta transició seria una "lleï de lleis", una constitució i uns estatuts que instaressin aquesta "democràcia formal" (1979).

3. Ara bé, nosaltres, ara i aquí, no estem parlant de política *tout court* (si mai fos possible de fer-ho), sinó de societat, de cultura, de comunicació. I els fets socioculturalcomunicatius no guarden estricta relació paral·lela amb els de la política formalitzada. És més. El que ens interessa és veure quines foren les condicions pregonas que feren possible el canvi cap a aquesta democràcia, ni que fos formal. I no fou possible el canvi no només -ni fonamentalment, sols accidentalment- per la mort del titular del franquisme, sinó per la voluntat de les dones i homes, organitzats, que reclamaren sense possibles excuses, civilment, cultural, comunicativa, social, econòmica i també políticament, que exigiren, la democràcia. I el que ens interessa és veure com aquesta societat catalano-espanyola trencà de fet amb les estructures del franquisme a mitjan dels anys seixanta (i hem preferit el 1966 perquè fou l'any de la Caputxinada, esdeveniment prou significatiu també políticament --una primera taula rodona de representants dels partits polítics de la oposició la clandestina i d'intel·lectuals compromesos--, però podríem haver-ho situat més amunt o més avall) i en necessità unes altres que, com a mínim, fossin de democràcia formal (allò que reclamaven amb l'eslògan, escandit per carrers mentre els empaitava la bòfia, "llibertat, amnistia, estatut d'autonomia", alhora que d'altres. més esbojarrats, més il·lusos o més snobs, anaven potser més lluny, volien "amnistat, llibertia, automut d'estatutia", volien el "mamut" --no en "terradesculles", que ni l'estatut volia--: eren els llibertaris, els que no volien compromisos amb el poder, els que ho volien tot i ara, o potser la "divina gaucha" partidària de la felicitat).

4. I aquesta possibilitat d'almenys democràcia formal, en el terreny culturalcomunicatiu, el que ara ens ocupa més precisament, és la que la cronologia que us presentem pretén de mostrar. La transició no es produeix a partir de la mort del dictador, la transició cap a una societat de drets, deures i llibertats es produeix arrancant drets i llibertats (i desfent-se d'obligacions, de deures autoritaris i dictatorials) en la pràctica, no només sobre els papers, o a partir de l'existència d'un paper constitucional que ho garantis consensuadament. I, en el terreny concret que ara dèiem, és això el que he volgut assenyalar en aquesta cronologia. Com els homes i dones de la Catalunya estricta van vivint cada vegada més lliurement, malgrat la constant pressió del règim per fer-ho impossible, per a mantenir-los subjectes, súbdits, subordinats, és a dir, a sota la seva petja, per a impedir-los ser ciutadans.

5. Ells, nosaltres, volíem, volem ser a sobre, en peu d'igualtat amb els altres, per a servir-los i ser servits, per a estimar-los i ser estimats, per a comunicar-nos amb tots i cadascun d'ells i elles. I ho posarem en pràctica a partir d'un context molt identitari, molt nosaltres parlant, cantant, escoltant i mirant, pintant, fotografiant, representant, rodant, ballant, aprenent, proclamant la fi del règim, de tots els règims, ensenyant, reivindicant, fumant porros, dialogant mentre passejàvem, manifestant-nos, escrivint, si calia a les palpentes en la nit, votant on no ens deixaven votar i no votant on volien que ho féssim, llegint com si el poema estigués escrit en quètxua (com manava MVM), salvant el que quedava dempeus del país, caminant sense camins, cremant mentides com tigres de paper, tres tristos tigres, proclamant el que creïem i creient el que proclamàvem, declarant-nos adúlteres i reclamant el divorci, condemnant l'energia nuclear i apostant per la solar, rient de l'alegria d'estar junt, rient-nos, entre llàgrimes, de la cruel i ridícula grolleria del poder decrepit, observant la lenta agonia dels peixos fora de l'aigua, seient per tal de no ser moguts, viatjant amb Ithaques com excusa, fent l'amor i no la guerra (amb anticonceptius i sense servei militar), dient "No!" al passat i imaginant el futur, aguantant xàfecs

(molt i molt de xàfec, massa sovint de sang), mirant-nos de manera personalment compartida. (Anant de victòria en victòria fins a la derrota final... que ajornem tant com podem). Mirant-nos també el melic en uns territoris més o menys delimitats --la masia, el poble, la ciutat, el país, els països-- i alhora en conjunció amb allò que passava més enllà, darrera d'aquests territoris, sigui en aqueix estat espanyol, dictatorial i opressor, en comunió amb els seus oprimits, establint-hi ponts, quaderns de diàleg; sigui més lluny, cap a un nord o un sud o un est i un oest on bufessin --i ben bé que bufaven-- vents de canvi engrescador. Un sud que s'autodeterminava com a nació, com a poble, en front de la metròpoli colonial, un sud que era Egipte, Cuba, Algèria, Vietnam, Xile, Portugal. Un nord que volia una vida nova, unes noves relacions interpersonals, el nord del maig del 68, de totes les revolucions juvenils (entre elles, les dels estudiants), que anava des dels Beatles fins a Carnaby Street, des dels Grans Llacs i la Califòrnia de la New Left que no en tenia prou amb els drets civils fins a la Txecoslovàquia de Dubcek, des del rock a l'informalisme, des de l'art pobre al marxisme més o menys des-muntat i re-estructurat. I aquests fenòmens es produïren sobretot des dels anys seixanta, quan el moviment obrer es reorganitzà i prengué una enorme volada, quan el moviment femení també estava autoproclamant-se en procés d'alliberament.

6. Aquest seria l'inici de la transició, el quotidià inici de la voluntat d'alliberament --més que no pas de la llibertat. De l'alliberament personal, de l'alliberament grupal en l'àmbit culturalcomunicatiu, en grups d'afectivitat i interès compartits --les afinitats electives del procés d'alliberament.

7. Ens digueren, però, que calia reconciliar les dues Espanyes. Que no podíem trencar amb el passat, sinó que calia pactar una transició pacífica. Ens ho digueren els polítics. El tòpic de les dues Espanyes (i de les dues Catalunyaes i dels dos Països Catalans, diria també) és una gran falsedat històrica, un mite nefast que un poeta com Antonio Machado va fer bo fins i tot entre aquells a qui el tòpic feia més mal, les classes populars, la gran majoria real de la població espanyola, catalana o "catalunyesa". És aquell error de "españolito que vienes al mundo te guarde dios, una de las dos españas ha de helarte el corazón". En efecte, és un mite perquè la gran majoria de la població espanyola (fos de la ideologia que fos) el 1936 no volia de cap manera una confrontació bèl·lica per a dirimir qui tindria el poder a Espanya, Catalunya o els Països Catalans. La gran majoria de la població (del poble) havia decidit el 1931 que volia un sistema democràtic i republicà, que es dirimís a les urnes qui exerciria el poder per medis democràtics. Els qui es van sublevar amb les armes a la mà contra aquesta forma d'estat i de govern no fou la mitja Espanya del poeta, fou una minoria formada pel gran capital, una part molt considerable dels militars professionals (sobretot els que havien actuat de forma dictatorial i colonial a l'Àfrica, els anomenats "africanistes") i la gran majoria de la jerarquia eclesiàstica catòlica (i no pas la gran majoria dels catòlics), alhora que uns pocs feixistes i encara més pocs carlins, tot amb el suport del nazifeixisme internacional (econòmicament i infraestructuralment) i la passivitat de les democràcies occidentals.

8. I qui fou derrotat el 1939 no fou la "mitja espanya roja", sinó el poble espanyol, català o "catalunyès". I fou aquest poble el massacràt durant la guerra i el massacràt després de la guerra, durant anys y anys. Massacràt privant-lo d'una part d'ell mateix en assassinar-lo o obligant-lo a l'exili, tancant-lo en camps de concentració forans o propis, i en presons, negant-li la possibilitat d'expressar-se (d'expressar les idees pròpies, tot el poble; d'expressar-se en llengua pròpia, els no castellanoparlants). Martellejant-lo amb un adoctrinament indefugible (als mitjans de comunicació, a l'escola, al treball, al carrer, a l'esglèsia, en l'esbarjo), martellejant-lo totalitàriament i obligant-lo a la misèria i al treball esgotadors i embrutidors, a una fam

endèmica, a un fred hivernal torturador, enregimentant-lo en una immensa caserna on no imperava altra voluntat que l'expressada per l'orden y mando de la superioridad, militar, desde luego”.

9. Davant d'això, molts resistiren, aguantaren, hivernaren en un ensopiment profund, gairebé en un coma, es tancaren en una closca més o menys personal o col·lectiva, o bé realitzaren actuacions de rebel·lia més o menys testimonials (i heroïques), però gens efectives, a causa de la poca força d'aquest poble que havia estat reduït a una mena d'esclavatge més que metafòric. És la llarga etapa resistencialista, que no pogué acabar fins que el poble s'enfortí suficientment per obra del seu treball, per obra d'una nova acumulació primitiva de capital, del seu capital econòmic, mental, polític, cultural, solidari, civil, social (part del qual, en efecte, havia anat a engruixir els vencedors, però la major part del qual enriqué el mateix poble, el seu productor i propietari).

10. Així aquesta acumulació suficient de capital popular fou una realitat prou plena a meitats dels anys seixanta. Entre tant, és clar, també una part del poble s'havia adaptat a les noves circumstàncies de manera camaleònica, s'havia constituït en allò que sol anomenar-se “el franquisme sociològic”, o sia, aquells que “van triar la vergonya mansa dels lladrucs”, “envilits pel ventre, per l'afalac del ventre, per la por”. Però fins i tot aquesta part de poble que s'havia rendit es beneficià del capital acumulat. Dic “capital” de manera metafòrica, ja ho hem vist, però potser aquesta metàfora és més real que no pas la interpretació recta, econòmica o economicista, d'aquest concepte. Es beneficià, doncs, del capital acumulat per a copsar que hi havia altres formes de viure més gratificants que no pas l'adaptació a les circumstàncies creades per l'amo i senyor, per a adonar-se que podien deixar de ser gossos, guardians, escarcellers, kapos, capatassos, torturadors al servei de l'amo i senyor, que podien esdevenir amos d'ells mateixos i iguals que els seus iguals, germans dels seus germans.

22

11. És a dir, amb tot el capital acumulat tant els resistents com bona part dels adaptats, més els primers que no pas els segons --molts dels quals és ben cert que esdevingueren pells de xai que continuaven amagant gossos servils, llops famolencs--, veieren la possibilitat de començar una nova etapa, la de l'alliberament a través de l'autoconstrucció. I s'inicià el període d'aquest alliberament a través de l'apropament real a la democràcia civil, social, cultural (allò que fou conegut com “espais de llibertat”), a través de comprendre que el poder (la capacitat de transformació de la naturalesa o de les relacions humanes) es podia exercir des de nuclis situats als marges (des de grups de teatre, col·legis professionals, centres excursionistes, publicacions sectorials, locals o directament marginals, des d'organitzacions de veïns, des de certes ampares eclesiàstiques, des d'allà on la imaginació arribés). I, potser sobretot, l'alliberament s'anava produint a través d'un enfortiment personal basat en el trencament dels codis imposats i l'enriquiment a través del coneixement adquirit de mil maneres alternatives, més o menys secretes, més o menys obertes.

12. Fou la transició.

13. Malauradament, però, els polítics --la majoria dels que havien fet o volien fer de la política la seva professió-- no entengueren que la utopia és l'art del possible, perquè ser realista era construir l'impossible. I pactaren en nom d'aquest poble (que volia construir-se alliberant-se), pactaren en el seu nom amb el capital, l'exèrcit, la jerarquia eclesiàstica, pactaren amb el feixisme disfressat. Pactaren que tot canviés per tal que tot continués essent el mateix.

14. El poble, però, persistí en la seva utopia, més o menys desencantat.

15. Després vingueren altres desencisats avatars de la construcció de la humanitat *glocal*, que no és aquí on cal explicar.

16. Sempre ens quedarà, però, ...la cronologia. Amb errors, de ben segur. Però amb una tria. El que s'hi exposa no és tot el que va passar, evidentment! El que s'hi apunta és el que jo (la meva memòria i les memòries dels altres que he fet meves) he seleccionat com especialment valorable i significatiu. És una cronologia arbitrària, com qualsevulla altra. Una cronologia centrada —i aquest centre era una dada prèvia, inqüestionable per volguda— en el món culturalcomunicatiu. Una cronologia arbitrària en tant que basada en el meu lliure arbitri, en el meu coneixement i desconeixement, en la meva veritat i el meu error —potser també en la meva mentida. No demano excuses: ofereixo explicacions.

17. Un poema l'encapçala. És un regal d'internauta que s'enamora d'uns versos, els tradueix i els ofereix. Com en un moviment sense èxit l'adolescent de sal pot oferir flors, sobre una roca deserta, als rebels que fracassaren.

*Sòc un refugiat de Creta
faig l'ofici de bevedor de te
a la menta els dies d'estiu
a la sàlvia les nits d'hivern
i cada vegada m'acull una llengua
em refugio en els braços de la meva germana
fins que sigui un seductor de llengües
sòc un refugiat de Creta
només tinc cançons que he oblidat
i alguns records
la veu de la meva mare és un grapat de sal
la llàgrima del meu pare és una ploma d'ocell
i gronxadors per a nens que s'han suïcidat degollant-se
us exposo tot això
a canvi d'unes monedes o d'una llesca de pa
sòc un refugiat de Creta.*

Najawn Darwish

La transició. Catalunya 1966-1979. Cronologia Cultural-comunicativa

Fets culturalcomunicatius d'un cert relleu. A Catalunya (regió del Països Catalans) o que, fora d'ella, la varen influir considerablement

Apartats

1. Dades socioeconòmiques.
2. Qüestions generals socioculturalcomunicatives.
3. Llengua.
4. Ensenyament.
5. Món editorial.
6. Comunicació en general.
7. Premsa escrita.
8. Ràdio.
9. Televisió.
10. Cinema.

11. Teatre.
12. Música.
13. Arquitectura, urbanisme, arts plàstiques.
14. Excursionisme i esports en general.
15. Algunes dades polítiques.

Nota: Quan no hi ha menció de localitat, en dades numèriques, en publicacions periòdiques, en exposicions, en estrenes de films, etc., cal entendre que es tracta o del conjunt de Catalunya o de la capital del Principat, la ciutat de Barcelona, segons el contexte.

1966

1. 60.000 "turismes" matriculats. A l'Estat Espanyol (EE), 32 "turismes" per 1.000 habitants. Des de 1961 s'ha produït una inflació del 14%.

Uns 6.672.000 turistes han entrat des de l'exterior a Catalunya.

Des de 1960 s'han creat 241 entitats cíviqes a la província de Barcelona.

Venut mig milió de píndoles anticonceptives.

Des de 1961 s'ha produït una emigració exterior espanyola de més de 500.000 persones.

2. Canvi democràtic al Col·legi d'Arquitectes.

Caputxinada: creació del Sindicat Democràtic d'Estudiants de la Universitat de Barcelona (SDEUB), a la residència dels caputxins de Sarrià, cercada per la policia, amb assistència de destacats intel·lectuals; com a conseqüència, creació d'una primera Taula rodona de polítics i intel·lectuals.

1er Saló del Automóbil a Barcelona.

Manifestació antifranquista de capellans.

Vagons de lliteres a la RENFE.

Aparició dels SEAT 850.

EISA (Estudis i Investigacions S.A.).

Oposició ciutadana al Pla de La Ribera.

Intent del Consejo Económico Sindical Nacional (CESN) de disgregar territorialment Catalunya, segregant la província de Lleida y atribuïnt-la una nova Región del Ebro.

Primeres Jornades d'Estudi sobre la Situació de la Cultura Catalana.

Creació de la Cofradía de la Macarena y de Jesús del Gran Poder, que organitza una processó de Divendres Sant.

3. Campanya de "cartes al director" reivindicant l'ensenyament del català.

4. Expulsió de 69 professors universitaris a l'EE.

1ª Escola d'estiu de Rosa Sensat: 140 alumnes, 10 cursets

5. 548 llibres en català. Des de 1962 se n'havien editat 1.925: d'ells, 709 foren traduccions.

Edició de Materials (EDIMA).

Ediciones de Cultura Popular.

1ª "Taula rodona de traductors catalans" (a Raïmat).

30.000 exemplars venuts d' **Els altres catalans**, de Francesc Candel (editat el 1962).

"Quaderns de cultura", de l'Editorial Bruguera.

El carrer de les Camèlies, de Mercè Rodoreda.

Ronda naval sota la boira, de Pere Calders.

Miralls tèrbols, de Lluís Ferran de Pol.
 Publicació a Catalunya de **Tres**, de Rafael Tasis.
Les dues funcions del circ, de Tísner.
L'altre demà y Els ulls i la cendra, d'Estanislau Torres.
La casa de sorra, de Joaquim Carbó.
La literatura de postguerra, de Joaquim Molas.
El teatre contemporani, de Ricard Salvat.
Història de la premsa catalana, de Torrent-Tasis.
La banca a Catalunya, de Francesc Cabana.
La comarca d'Olot, dirigit per Joan Hortalà.
Diccionari biogràfic, d'Albertí editor.
Problemes polítics de l'ensenyament, de Jordi Monés.
Turistes, sirenes i gent del país, de Manuel Costa-Pau.
La dona a Catalunya, de Maria Aurèlia Capmany.
Costa Brava Show, amb fotografies de Xavier Miserachs.
La realitat comarcal a Catalunya. Assaig sobre el concepte de comarca, de J. Iglésies.
 Publicació pòstuma d' **Els fills. Sexe i educació**, de Jeroni de Moragas.
 Traducció de **Capitalisme, socialisme i democràcia**, de Joseph. A. Schumpeter.
 Traducció d' **El paral·lel 42**, de John Dos Passos.
 Traducció de **La gran dormida**, de Raymond Chandler.
Panorama del nuevo arte español, de Vicente Aguilera Cerni.
Arde el mar, de Pere Gimferrer.
Compañera de hoy, de Alfonso Costafreda.
Moralidades, de Jaime Gil de Biedma.
Conversaciones en Cataluña, de Salvador Pániker.
Consideración de Cataluña, de Julián Marías.
Ha estallado la paz, de José María Gironella.
 Traducció per Jordi Solé-Tura de **Cultura y literatura**, d'Antonio Gramsci.
 Traducció d' **Apocalípticos e integrados**, d'Umberto Eco.

6. 94 telèfons per 1.000 habitants a l'EE.
 Ley de Prensa de Manuel Fraga.
 Grup democràtic de periodistes.
 43 ordinadors en empreses, administració i ensenyament-investigació.

7. 17 diaris.
 "La vanguardia" i "Hola", diari i revista espanyols de major tirada (220.000 i 354.000 exemplars, respectivament).
 "Tele-estel" (setmanari en català, amb una tirada inicial de 80.000 exemplars).
 "Diario de Lérida" (independent bilingüe).
 "Can Oriach" (mensual independent, a Sabadell).
 Tanca "Promos".

8. Obligatorietat d'antenes col·lectives de TV i FM als edificis de nova construcció.

9. 67 aparells de TV per 1.000 habitants a l'EE.

"Cine Club" a la segona de TVE.

“Historias para no dormir”.

10. **Nueve cartas a Berta**, de Basilo Martín Patino.

Noche de vino tinto, de José Maria Nunes.

Fata Morgana, de Vicente Aranda: inici de l'Escola de Barcelona.

Estrena de **Ciudadano Kane** (produïda el 1941).

La guerre est finie, d'Alain Resnais

Pierrot le fou, de Jean-Luc Godard.

Las margaritas, de Vera Chytilova.

Doctor Zhivago, de David Lean.

El joven Törless, de Volker Schlöndorff.

11. Estrena de **La bona persona de Sezuan**, de Bertold Brecht, per la companyia Adrià Gual.

El Petit i el Gran testament i Semimaru, teatre japonès, a l'Aliança del Poble Nou.

12. Grup Diabolus in musica.

Raimon l'Olympia de París i a l'Institut Químic de Sarrià.

Disc **Cançons de la roda del temps**, amb música de Raimon sobre els poemes de Salvador Espriu, i portada de Joan Miró i Jordi Fornas. Grup de folk.

Lou Bennett grava improvisacions sobre caçons populars catalanes.

Maria del Mar Bonet, Lluís Llach i Rafael Subirachs se sumen a los Setze Jutges.

Festival Internacional de Jazz de Barcelona.

La Locomotora Negra.

Como ayer, del Dúo Dinámico, guanya el Festival del Mediterrani.

Black is black, de Los Bravos.

Hilo de seda, de Los Pekenikes.

Antologia històrica de la música catalana, d'EDIGSA.

Les veus del carrer, de Manuel Valls.

Estrena de **Suite bufa**, de Mestres Quadreny i Brossa, amb Anna Ricci (a Burdeus).

Duke Ellington i Ella Fitzgerald a Barcelona.

Merce Cunningham a Sitges.

13. Edificis Trade de Coderch.

Exposicions "Nuevas Expresiones" i "Arte gráfico", a la Sala Gaspar.

Relleus de la Capella del Bon Consell, a l'Ajuntament de Barcelona, d'Enric Monjo.

El mariscal, de Carles Mensa.

Tríptic de la violència, d'Armand Cardona Torrandell.

Petjades sobre llit marró, d'Antoni Tàpies.

Tapís **Paisatge del llam**, de Josep Grau Garriga.

L'ocell del sol i L'ocell lunar, de Miró.

Direcció obligatòria, col.lage de Ràfols Casamada.

Estudi sobre "Els curiosos" de Daumier, de Santiago Roca D. Costa.

Bomba atòmica, de Robert Llimós.

14. Juan Antonio Samaranch, president del Comité Olímpico Español i Delegado Nacional de Deportes.

Piscina Sant Jordi de Barcelona.

Andreu Gimeno, campió del món de tennis professional.

15. Revolució cultural xinesa.

Ley Orgánica del Estado.

1967

1. La renta salarial se ha incrementado en un 42% respecto a 1960.

La SEAT ha producido 392 365 ejemplares del Seiscientos, de un total de 656 054 unidades SEAT desde 1958. Este año, Renault y Citroën fabrican en el Estado español 109 178 unidades en total, mientras SEAT fabrica 160 658.

0'27% del presupuesto español destinado a I+D.

2. Rapto de la imagen de la Mare de Déu de Núria, por un grupo antifranquista.

Constitución de la empresa de autopistas ACESA.

Campaña "Contamos contigo".

Negativa de actuar del jurado del premio Inmortal ciudad de Gerona.

CCOO se une a la convocatòria de la manifestación del 11 de setiembre.

Homenaje a Jordi Rubió i Balaguer (Facultad de derecho de la UB).

Retorno del doctor Trueta.

Arxiu Tobella (en Terrassa).

Empresa de juguetes educativos Educa.

Entierro políticamente significativo de Frederic Roda Ventura.

Aeropuerto Girona-Costa Brava.

Tienda Vinçon, "templo del diseño".

3. Manifiesto de las academias barcelonesas en favor del catalán.

Campaña "Català a l'escola".

La Diputación de Barcelona organiza exámenes oficiales para el ejercicio de la enseñanza del catalán.

La cátedra de catalán de la UB se convierte en Departamento de filología catalana.

4. Ley de formación profesional.

Autorización oficial a los centros privados para impartir tres horas de catalán a la semana.

Coordinació escolar.

5. Las materias más editadas en catalán son literatura (33'3%), libro infantil (18'3%), geografía e historia (12'3%), religión (11%) y ciencias sociales (10'3%); las que menos, van de un 3'4% (lengua) a un 0'9% (generalidades y ciencias aplicadas).

Les novelas en catalán tenen una tirada media de 2 500 ejemplares; las en español, de 3 000.

Editorial Pòrtic.

Editorial 3 i 4 (en Valencia).

Cierre de la editorial Ciencia Nueva por orden del Ministerio de Información y Turismo.

Premio Carles Cardó, de temàtica religiosa.

Premio Serra d'Or, de crítica literària.

Se instalan en Barcelona por unos años Gabriel García Márquez, Mario Vargas Llosa y José Donoso.

Colección de bolsillo de libros de ensayo "Ariel Quincenal".

Entre los diez libros más vendidos en el Estado español figuran **Tres días de julio** de Luis Romero, **Dr. Zhivago** de Boris Pasternak y **Cinco horas con Mario** de Miguel Delibes.

1ª Nadal (**Joan I el Caçador**) de Lluís Carulla.

Totes les bèsties de càrrega, de Manuel de Pedrolo.

La meva Cristina i saltres contes, de Mercè Rodoreda.

Fi de setmana damunt l'herba, de Ramon Folch i Camarasa.

Catalanisme i revolució burgesa, de Jordi Solé-Tura.

Distensions cristiano-marxistes, de Josep Dalmau.

Un lloc entre els morts, de Maria Aurèlia Capmany.

Aquí descansa Nevares, de Pere Calders.

La cuina d'avui, de Glòria Baliu de Kirchner.

Gargots, de Cesc (Francesc Vila Rufas).

L'apetit financer de Catalunya, de Jacint Ros Hombravella y Antoni Montserrat.

Els hospitals a Catalunya, de Ignasi Aragó.

Folk song, colectiva.

La música contemporània i el públic, de Manuel Valls.

Primeros textos de Marx publicados en catalán legalmente desde 1939: **Teoria econòmica**.

Littérature catalane, número de la revista "Europe".

Desarrollo económico de Cataluña, 1967-1970, dirigido por Ramon Trias Fargas.

La estructura económica de las cajas de ahorro catalanas, de Jordi Petit i Fontseré.

El régimen político de la televisión, de José Antonio González Casanova.

Las cajas de ahorro en la economía española (1941-1966), de Jacint Ros i Hombravella.

Una educación sentimental, de Manolo Vázquez Montalbán.

Electrónica moderna, de M. Mataix.

El fenómeno vital, de Miquel Crusafont.

Realidad de Cataluña, de Maurici Serrahima.

1er volumen de la **Gran enciclopedia Larousse**.

Volverás a Región, de Juan Benet.

Las últimas banderas, de Ángel María de Lera.

Los cachorros, de Mario Vargas Llosas con fotografías de Xavier Miserachs.

Cien años de soledad, de Gabriel García Márquez.

El libro de la vida sexual, de López Ibor.

Cambio de piel, de Carlos Fuentes, obtiene el premio Biblioteca Breve, pero no puede publicarse en España, a causa de la censura, hasta 1974 (entretanto, Joaquín Mortiz la publicó en México).

6. "El medio es el mensaje", de H.M. McLuhan.

Estatuto de la profesión periodística.

Factor-Contafac, miniordinador de l'empresa Telesincro S.A.

7. Número de "Mundo" con portada sobre CCOO.

"Qüestions d'art".

Suspensión de "Destino" por unos meses.
 "Serra d'or" tira unos 17.000 ejemplares.
 "Cavall fort" tira unos 30.000 ejemplares.
 Cierre de "Fans".
 7 multas por valor de 325.000 ptas. a "Presència" (de Girona).

9. "Mare nostrum".
 "La casa de los Martínez".

10. Jornadas internacionales de Escuelas de cinematografía, en Sitges.
 Permiso para subtítular films extranjeros para "salas de arte y ensayo".
La piel quemada, de Josep Maria Forn.
No comteu amb els dits, de Pere Portabella, con guión de Joan Brossa.
En Baldiri de la costa, de Josep Maria Font.
Dante no es únicamente severo, de Jacinto Esteva y Joaquim Jordà.
Tuset street, de Jordi Grau y Luis Marquina.
Las salvajes en Puente San Gil, de Antoni Ribas.
Ditirambo, de Gonzalo Suárez.
Senso, de Visconti.
Los olvidados, de Buñuel.
Peppermint frapé, de Carlos Saura.
Accident, de Joseph Losey.
El baile de los vampiros, de Roman Polanski.

11. Grup de teatre independent del CICF.
 Ciclo off-Barcelona en l'Aliança del Poble Nou.
 El Piccolo teatro, de Milán, en el Romea.
 Festival de teatro de Sitges.
 Ciclos de teatro infantil y juvenil "Cavall fort".
 Cierra el Candilejas.
 El Living Theater representa en Barcelona **Antigone** de Brecht.
 Estreno en el Poliorama de **La putain respectueuse** y **Huis clos** de Sartre.
La casa de las chivas, de Jaume Salom.

12. Orquesta Ciudad de Barcelona.
 Lorca y Góngora cantados por Paco Ibáñez.
 Autorización oficial para cantar en catalán públicamente dada al Orfeó català.
 Bocaccio.
Presències, de Joaquim Oms.
 Sandie Shaw gana el premi del Festival de Eurovisión con **Marionetas en la cuerda**.
Sgt. Pepper's lonely hearts club band, de los Beatles.
No volveré, con Chavela Vargas.
Què volen aquesta gent?, de Maria del Mar Bonet y Lluís Serrahima.
 Tete Montoliu en Nueva York.
 1ª Cantada d'havaneres (en Calella de Palafrugell).

Hair.

Concierto de Carlos Santos en el Palau de la música.

1ª audición en Barcelona de **El pessebre**, de Casals-Alavedra.

Concierto de Joan Manuel Serrat en el Palau de la música.

13. Escola Eina.

Estampa popular de Girona.

Exposición Xavier Nogués.

Residencia Madre Güell, de Lluís Cantallops y Jaume Rodrigo.

Inicio de la sèrie **Marcians**, de Joan Vilacasas.

Soldats-saldats, de Antoni Miralda.

L'Snack Nova York, de Francesc Artigau.

Homenatge al Che, de Guinovart.

Símbolo gráfico de Bocaccio, de Xavier Regàs, y cartel publicitario con Teresa Gimpera, de Xavier Miserachs.

Exposición fotográfica "Retratos de teatro", de Miquel Galmés.

Fotografía **Maternitat**, de Colita.

15. Modificación del Fuero del trabajo y del Fuero de los españoles.

1968

1. En las diócesis catalanas: 4.398 curas y 13.200 monjas.

El 20% de los hogares catalanes disponen de automòvil (159 vehículos per 1.000 habitantes), el 57% de lavadora automática, el 60 % de frigorífico y el 5% de aspiradora.

30

2. Cambio democrático en el Col.legi d'aparelladors.

Justícia i pau.

Centenario de Pompeu Fabra: "Festes Fabra".

Cartel de Miró para el Primero de mayo: "1er de maig. 1968".

Entierro del abat de Montserrat, Aureli Maria Escarré.

Fundació Jaume Vives i Casajuana.

Semana catalana en París.

Primer aparcamiento subterráneo en Barcelona.

2º Plan de desarrollo.

Desaparición de la tracción vapor/carbón en la RENFE.

Secció de filosofia i ciències socials, de l'Institut d'estudis catalans (IEC).

Fabricación de 600.000 chupa-chups al día (exportados a 22 países, com logotipo diseñado por Dalí).

Associació internacional de llengua i literatura catalanes.

3. Campaña sobre el catalán en la escuela.

299 personas han obtenido el título de profesor de catalán desde 1961.

Carta al procurador Eduardo Tarragona exigiendo la normalización del catalán.

4. Precedentes de la Universitat d'estiu (en Prada de Conflent)

Universidad Autónoma de Barcelona (UAB).

5. 465 libros en catalán.

Final de los premios de Cantonigrós.

Clausura de Edició de Materials (EDIMA) y de Ediciones de Cultura Popular por el Ministerio de Información y Turismo.

Siglo XXI de España, filial de la mexicana Siglo XXI.

Editorial Dopesa.

Editorial Llibres de Sinera.

Editorial Cadí.

Premio Prudenci Bertrana, de novela (en Girona), que recae en **Estat d'excepció**, de Manuel de Pedrolo (no publicada hasta 1976, por razones de censura).

Premio Josep Pla (Editorial Destino).

Entre los diez libros más vendidos en el Estado español figuran **El desafío americano** de Servan-Schreiber, el **Diario de Che** de Guevara, **Cien años de soledad** de García Márquez y **No fue posible la paz** de Gil Robles.

Ecce Homo, de Agustí Bartra.

L'escriptor català i el problema de la llengua, de Francesc Vallverdú.

La torre dels vicis capitals, de Terenci Moix.

Traducción de **L'estructuralisme**, de Jean Piaget.

1er volumen de **Gran enciclopèdia catalana (GEC)**.

Salvat català.

Les dones i els dies, de Gabriel Ferrater.

Un lloc entre els morts, de Maria Aurèlia Capmany, premio Sant Jordi.

Paraules d'Opton el Vell, de Tísner.

39 graus a l'ombra, de Antònia Vicens.

La immigració a Catalunya, colectiva.

Inicio del ciclo **Temps obert**, de Manuel de Pedrolo.

Monestirs catalans, fotografiado per Francesc Català Roca.

La revolució regionalista, de Robert Lafont.

Els catalans, colectiva.

1er catálogo **Llibres en català**, del Instituto nacional del libro español (INLE).

Geografia de Catalunya, colectiva.

La **Bíblia** de la Fundació bíblica catalana.

Felip V i Catalunya, de Joan Mercader.

Cuina rossellonesa i de la Costa Brava, de Eliana Thibaut-Comelade.

Traducción d'**Escrits econòmics i polítics**, de Friedrich Engels.

Traducción de **L'home unidimensional**, de Marcuse.

Traducción de **Collita roja**, de Dashiell Hammet.

Traducción de **El medi diví**, de Pierre Teilhard de Chardin.

La mujer en España, obra colectiva en Ediciones de cultura popular.

Sobre el lugar de la filosofía en los estudios superiores, de Manuel Sacristán.

Arquitectura española contemporánea, dirigido por Lluís Domènech i Girbau.

Canciones de protesta del pueblo norteamericano, de Ramon Padilla.

Antología de la nueva poesía española, por José Batlló.

De las Cortes de Cádiz al Plan de desarrollo. 1808-1966. Ensayo de interpretación política, de Ignacio Fernández de Castro, y **El Opus Dei en España**, de Daniel Artigues (en París).

Perspectives in ecological theory, de Ramon Margalef i López (en Chicago).

Curso de matemáticas, de J. Teixidor y J. Vaquer.

Ser obrero no es ninguna ganga, de Francesc Candel.

Poemas póstumos, de Jaime Gil de Biedma.

Traducció per Manuel Sacristán de **Historia y conciencia de clase**, de Lukács.

Littérature catalane, en **Histoire des littératures** de la editorial La Pléiade, por J. S. Pons i J.M. Castellet (en París).

Antologia de literatura catalana en neerlandés.

6. El 31% de los hogares catalanes tienen teléfono (177 por 1.000 habitantes).

Ley de secretos oficiales.

Delegación barcelonesa de la Escuela de periodismo.

Club Mundo.

7. "Diario femenino".

"Historia y vida".

Reaparición de "Patufet".

"La mosca" (cultural).

"Disco-Exprés".

Desaparece "El once".

8. El 86% de los hogares catalanes tienen aparato de radio.

Obligación de emitir 3 canciones españolas por cada extranjera.

Un aparato de radio per cada 5 habitantes en EE.

"Paraula i pensament" en RNE de Barcelona.

"Barcelona internacional" en Radio Juventud.

9. El 58% de los hogares catalanes tienen aparato de TV.

"Un millón para el mejor".

"Cesta y puntos", Premio Ondas (PO) .

La retransmisión en directo de uns Juegos olímpicos (los de México) per TVE.

Cahué industrial S.A., que fabricará los televisores Vanguard.

10. Inicio de las filmaciones clandestinas de manifestaciones callejeras y su represión policial.

Nocturno 29, de Pere Portabella, con guión de Joan Brossa.

Elisabeth, de Alexandre Martí Gelabert, rodada en catalán, pero exhibida en castellano.

El mundo de Fructuoso Gelabert, de Joan Francesc de Lasa.

Paseo por el amor y la muerte, de John Huston.

Estreno de **Bonny and Clyde**, de Arthur Penn.

2001: una odisea del espacio, de Stanley Kubrick.

Helga, film de educación sexual, en el cine Atenas, de arte y ensayo.

Estreno de **Gertrud**, de Dreyer (filmada en 1964).

António das Mortes, de Glauber Rocha.

11. Skunk (en Terrassa).

Marat-Sade, de Peter Weiss en el Poliorama.

Las criadas, de Jean Genet, en el Poliorama.

Els baixos fons, de Máximo Gorki.

12. Cierra el Jamboree.

Conjunt català de música contemporània.

Quartet Ciutat de Barcelona.

Deu hores de folk, en el barcelonés Parc de la Ciutadella.

El 13% de los hogares españoles disponen de tocadiscos.

Joan Manuel Serrat se niega a participar en el Festival de Eurovisión si no es en catalán.

Concert irregular, de Carles Santos, con Anna Ricci.

Disco **Visca l'amor!**, de Guillermina Motta, con portada d'Enric Sió.

13. Laboratori d'urbanisme.

Museu d'art contemporani del Castell de La Geltrú.

Barri Gaudí (en Reus), de Ricard Bofill.

Exposició de Joan Miró en el antiguo Hospital de la Santa Creu.

Primera muestra "Mente" en la Galería René Metras.

Edificio de Banca Catalana en el Passeig de Gràcia, de Josep Maria Fargas y Enric Tous.

Las Meninas, de Picasso, cedidas a su museo de Barcelona.

Lleida, 1940. Escultura doble, de Antoni Llena i Àngel Jové.

Cartel publicitario **Bocaccio for McCarthy**, de Oriol Maspons.

14. El Barça campeón de Copa.

15. Primavera de Praga y subsiguiente invasión soviética de Checoslovaquia

Mayo Francés

Matanza de la Plaza de las Tres Culturas, en México.

1969

1. 58 "turismos" per 1.000 habitantes en EE.

De diciembre de 1964 a diciembre de este año la inflación ha crecido un 31%, en EE.

2. Fundació Jaume Bofill.

Cambio democrático en el Col.legi de Doctors i Llicenciats de Barcelona.

Supresión de las líneas férreas Girona-Sant Feliu de Guíxols y Girona-Olot.

Instituto municipal de paleontología, de Sabadell.

Primer tramo de autopista: Montgat-Mataró.

3. Campaña de promoción del libro catalán, de Òmnium cultural.

Inicio de la Campaña "Català a l'escola".

4. Col.legi universitari de Girona.

Especialidad de Filología catalana en la UB.

Asalto al rectorado de la UB per parte de los estudiantes.

Universitat catalana d'estiu en Prada de Conflent.

521 598 escolares (49'7% varones), en 14 393 centros. 203 013 alumnos de bachillerato (57'8% varones). 4 752 estudiantes de magisterio.

5. El peso del papel y las artes gráficas en el producto interior bruto catalán se mantiene entorno a un 1'8% desde 1955.

370 libros en catalán.

La **GEC** passa a manos de Banca catalana.

Tusquets editores.

Editorial Anagrama.

Premi Josep Pla, de prosa (Editorial Destino).

Premi d'honor de les lletres catalanes.

Edicions catalanes de París.

Reanudación de la Colección "Monografies mèdiques", fundada en los años veinte.

Entre los diez libros más vendidos en el Estado español figuran **El español y los siete pecados capitales** de Fernando Díaz-Plaja, **Conversaciones con monseñor Escrivà de Balaguer** y **Diccionario secreto** de Camilo José Cela.

Onades sobre una roca deserta y **El dia que va morir Marilyn**, de Terenci Moix.

Viatge al país dels lacets, de Sebastià Sorribes.

I tu què hi fas aquí?, de Joaquim Carbó.

Història del cinema català, 1865-1968, de Miquel Porter-Moix y M.T. Ros Vilella.

Un lloc entre els morts, de Maria Aurèlia Capmany.

Papers privats, de Narcís Comadira.

El saltamartí, de Joan Brossa.

Història de la música catalana, de Manuel Valls.

Prohibida l'evasió, de Tísner.

Guiatge, gramàtica catalana escolar, de Jeroni Marvà (seudónimo de Artur Martorell i Emili Vallés).

La llengua dels barcelonins, de Antoni Maria Badia Margarit.

La joventud és una nova classe?, de Maria Aurèlia Capmany.

Converses a París, de Víctor Mora.

Història de la medecina a Catalunya, de Felip Cid.

Traducción de **Homenatge a Catalunya**, de George Orwell, mutilada por la censura.

Traducción al catalán de **L'ofici de viure**, de Cesare Pavese.

Gramatica della lingua catalana, de Annamaria Gallina

Movimientos sin éxito, de Manolo Vázquez Montalbán.

Introducción a la lógica y al análisis formal, de Manuel Sacristán.

Ocho siglos de poesía catalana, de Castellet y Molas.

Contra una arquitectura adjetivada, de Oriol Bohigas.

Pintura española. La última vanguardia, de J.M. Moreno Galván.

Historia del cine, de Román Gubern.

Histoire de l'Espagne franquiste, de Max Gallo.

.Traducción al castellano de **Residua**, de Samuel Beckett, de **Detalles** de Hans Magnus

Enzensberger y de **Los procesos de Moscú** de Pierre Broué.

6. Restablecimiento durante tres meses de la censura previa.

123 teléfonos por 1.000 habitantes en EE.

Cartel "Día del guerrillero heroico", con la imagen de Che Guevara.

7. En el Estado español se tiran un total de unos 35 millones de ejemplares por número de publicación periódica.

Exposición de prensa catalana: de las 45 publicaciones comarcales expuestas, 24 son católicas (5 en catalán y 19 bilingües).

En la década de los sesenta en la prensa de la comarca de Osona se utilizó el catalán en un 51% del texto de las publicaciones religiosas y en un 4% en las del Movimiento.

"Gramma" (mensual -luego semanal-, católic -luego independiente- bilingüe, Santa Coloma de Gramanet).

"El Maresme" (semanal independiente en catalán, Mataró, +1970).

"Tothom" (semanario católico -luego independiente-, Vilafranca del Penedès).

Sebastià Auger compra "Mundo".

Desaparece "Criterion".

8. 160 emisoras radiofónicas en EE, con una programación musical de 445 000 horas y oral de 267 000.

Como mínimo 13 emisoras emiten algún programa en catalán, siete de ellas on comarcales. Ràdio Olot emite en catalán 2 programas diarios y 4 semanales.

9. 128 aparatos de TV en EE por 1.000 habitantes.

Sistema PAL de televisión en color.

17 h. 30 m. de programación diaria en TVE.

"Fauna" PO.

10. 67 millones de entradas de cine vendidas en Cataluña, con una media de 14 asistencias per persona.

Laia, de Vicenç Lluç.

Film **Let it be**.

Paseo por el amor y la muerte, de John Huston.

Flesh, de Warhol-Morrissey.

Il conformista, de Bernardo Bertolucci.

La confesión, de Costa Gavras.

Ditirambo, de Gonzalo Suárez.

Sexperencias, de José María Nunes.

11. Teatre Capsa.

Escola de teatre de l'Orfeó de Sants.

Desaparecen los Ciclos de teatro latino.

Putxinel.lis Claca.

12. Grup instrumental de música clàssica de Sabadell.

La trinca.

Festival de Woodstock.

Club de jazz (en Terrassa).

1ª audición del Conjunt català de música contemporània, en el Institut Français.

Je t'aime, moi non plus, de Birkin i Gainsbourg.

Dioptria, de Pau Riba.

Homenatge cantat, sobre poemes de Antonio Machado, de Joan Comellas.

Maria Sabina, con texto de C.J. Cela, de Lleonard Balada.

13. Museu Clarà.

Exposició textil de Teresa Codina.

Exposició **Miró otro**, en el Col·legi d'arquitectes.

Credit service, d'Albert Ràfols-Casamada.

Àngel surrealista, de Dalí.

Projecte de monument per a un jardí y Les quatre estacions, de Miralda.

A Ramon Llull, de Josep Maria Subirachs.

Serie **Triumfalismes**, de Josep Pla Narbona.

Pedrera a Girona, de Santiago Roca D. Costa.

El brindis, de Francesc Artigau.

14. Estadio de Montilivi (en Girona).

Gran premio de España de Fórmula 1 en Montjuïc.

Victoria de Ángel Nieto, sobre Derbi, en el campeonato del mundo de motos de 50 cc.

36

15. Prescripción de los delitos anteriores al 1 de abril de 1939.

Comissió coordinadora de forces polítiques de Catalunya.

Juan Carlos de Borbón, sucesor de Franco a título de rey.

1970

1. 5 123 567 habitantes en Cataluña; 33 823 918, en EE.

Esperanza de vida: 70/75 masculina/femenina.

El 59% del aumento de la població desde 1961 es debido a la inmigración, inmigración evaluada durante este decenio en 720.000 personas.

El 37'6% de la població catalana ha nacido fuera de Cataluña; el 16%, nacida en Andalucía.

Población activa por sectores: 1. 9%; 2. 55%; 3. 36%.

Entrada de 21.267.000 extranjeros con pasaporte en EE.

227 centros hospitalarios (el 63'5% privados) con 5'3 camas por 1.000 habitantes.

230 campings (el 48'9% de EE), con 106.393 plazas (un 55'8% de EE).

61 332 vuelos en el aeropuerto del Prat, con 2.828.713 viajeros.

En EE hay 130.881 establecimientos de restauración, mientras en el 1961 habían 81.804; las salas de fiestas han pasado de 394 a 1.053 y las agencias de viaje de 333 a 872.

0'36% del presupuesto español dedicado a I+D.

2. No celebración de la Nit de Santa Llúcia, en protesta por el Proceso de Burgos.

Asamblea de intelectuales en Montserrat: creación de la Assemblea permanenyt d'intel·lectuals

catalans.

Festival popular de poesia catalana al Price.

El CICF se convierte en CIF, suprimiendo la referencia católica.

Retorno de Josep Carner, Anna Murià i Agustí Bartra.

Encuesta al clero, a propuesta de la Conferencia episcopal española.

3. La campaña "Català a l'escola" recibe la adhesión de más de 2 500 entidades.

Según el Informe FOESSA, el 97% de los padres residentes en Cataluña quieren que sus hijos aprendan catalán; el 56% como primera lengua.

157 escuelas barcelonesas (37.110 alumnos) cuentan con clases de catalán, y 18 (5.447 alumnos) realizan la enseñanza en catalán; en el conjunto del país, unos 25 000 alumnos realizan sus clases en catalán, mientras que otros 60.000 alumnos reciben clases de catalán.

4. Ley general de educación, de Villar Palasí.

Delegación de la UB en Tarragona.

Un 6% de analfabetos (3% hombres, 9% mujeres).

9.684 universitarios en el distrito de Barcelona (66% varones).

5. La producción de papel y artes gráficas representa el 25'5% de EE.

426 libros en catalán

Anagrama deja de acudir a la "consulta previa" del Ministerio de Información y Turismo.

Círculo de lectores tiene un millón de socios.

Distribuciones de Enlace (Edicions 62, Cuadernos para el diálogo, Anagrama, Lumen, Tusquets, Laia-Estela, Fontanella, Seix Barral); editarà (con Edhasa) la colección "De Bolsillo".

Desaparece Difusora general del llibre.

Tras la ruptura entre los Seix y Carlos Barral en 1969, se funda Barral Ediciones, que crea el Premio Barral de novela.

Bibliobús de Òmnium cultural.

Desaparece el premio Josep Yxart.

"El galliner", colección de teatro.

Entre los diez libros más vendidos en el Estado español figuran **Papillon** de Henri Charrière y **Un día en la vida de Iván Denisóvich** de Soljenitzin.

Traducción por Tísner de **Cent anys de solitud**, de García Márquez.

En Roc drapaire, de Josep Vallverdú, premio Folch i Torres.

Teoria de la sensibilitat, de Xavier Rubert de Ventós.

La generació literària dels setanta, de Guillem-Jordi Graells (clandestina; aprobada su legalidad en 1976).

L'art català contemporani, de Alexandre Cirici i Pellicer.

El teatre independent a Catalunya, de Gonçal Pérez de Olaguer.

Idioma i prejudici, de Rafael Ninyoles.

1er volumen de **Pedra de toc**, de Maria Aurèlia Capmany.

Diccionari de sinònims i antònims, de Santiago Pey.

La **Bíblia**, de Montserrat.

La sardana, colectiva.

La medicina catalana al segle XX, de Oriol Casassas.
Obra dispersa sobre meteorologia catalana, d'Eduard Fontserè.
Els miralls, de Pere Gimferrer.
Tot és ara i res, de Joan Vinyoli.
Per un duc Bach escriví música d'orgue a Weimar, de Josep Elias.
Poesia rasa. Tria de llibres (1943-1959), de Joan Brossa.
Difunts sota els ametllers en flor, de Baltasar Porcel.
La regió fruitera de Lleida, d'Ernest Lluch i Ramon Seró.
Informe sobre la lengua catalana, de Josep Melià.
Antologia, de Gramsci, por Manuel Sacristán.
Diario del artista seriamente enfermo, de Jaime Gil de Biedma.
Nueve novísimos, de Josep Maria Castellet.
Arquitectura española de la segunda república, de Oriol Bohigas.
Jusep Torres Campalans, de Max Aub (en Barcelona).
Iniciación al arte español de la posguerra, de Vicente Aguilera Cerni.
Horizonte español 1966-1969, colectiva de Ruedo Ibérico (en París).
Crónica sentimental de España, de Manuel Vázquez Montalbán.
El silencio de Dios, de Raimon Panikkar.
Sobre la extinción del derecho y la supresión de los juristas, de Juan Ramón Capella.
El libro de la cocina española, de Néstor Luján y Joan Perucho.
Hacia una nueva política económica, colectiva del Círculo de economía.
Antología de literatura catalana en alemán.

6. 975.719.000 piezas de correspondencia ordinaria mandadas.

12.093.437 telegramas mandados.

205'8 teléfonos per 1.000 habitantes (el 22'4% de EE).

172 ordenadores en empresas, administración y enseñanza-investigación.

7. Siete diarios de Barcelona (encabezados por "La vanguardia" -220.000 ejemplares- y con "Solidaridad nacional" a la cola -8.500 ejemplares-, además de "Dicen", "El noticiero universal", "El correo catalán", "El mundo deportivo" y "Tele-eXprés") suman una tirada media de 532.000 ejemplares.

"Diez minutos" y "TpTeleprograma" son les revistas de Madrid más vendidas en Cataluña (26.000 y 144.000 ejemplares).

"Lecturas", "Pulgarcito" (fundadas en los años veinte), Garbo, "Destino" y "Gaceta ilustrada" venden entre 64.000 i 23.000 ejemplares.

Las publicaciones periódicas en EE tiran un total de unos 35 millones de ejemplares por número.

Primera rúbrica en catalán (temas folklóricos) en un diario: "Bon dia", de Esteve Busquets i Molas, en "El correo catalán".

"CAU. Construcción. Arquitectura. Urbanismo."

"Recerques" (historia).

"Montaña" se convierte en "Muntanya" (del CEC).

"Bocaccio" (cultural).

Suspensión de "Presència".

"Solc" (revista generalista, en Cornellà).
Desaparición de "Tele estel".

8. 26 emisoras (15 estatales o afines y 11 privadas): 5 en Barcelona, 2 en Sabadell, Girona, Lleida y Reus.

El 10% de la programación radiofónica es publicidad.

9. **Antígona**, de Espriu, emitida en el espacio "Teatre català", de TVE en Barcelona.

10. 58 largometrajes españoles.

La llarga agonia dels peixos fora de l'aigua, de Rovira-Beleta.

El bosque del lobo, de Pedro Olea.

Liberxina 90, de Carlos Duran, prohibida.

Vampir-Cuadecuc, de Pere Portabella.

Topical Spanish, de Ramon Masats.

Cabezas cortadas, de Glauber Rocha, filmada en Barcelona.

Pequeño gran hombre, de Arthur Penn.

Women in love, de Ken Russell.

11. Estreno de **Insults al públic**, de Peter Handke.

12. Jazz cava (en Terrassa).

Concierto Menuhin-Shankar.

Sis hores de la cançó, en Canet de Mar.

Primer festival de rock català.

Disco **Vinicius de Moraes en La Fusa**.

El **Porompompero** de Manolo Escobar vende un millón de discos.

Disco **Let it be**.

Disco **Música dispersa**, del grupo del mismo nombre, con portada de Selene.

Disco **Per destruir aquell qui l'ha desert**, de Raimon sobre poemas d'Auziàs March, con portada d'Antoni Tàpies.

Concert per a orgue, de Xavier Benguerel.

Doble concert, de Josep Mestres-Quadreny.

Maria Sabina, de Lleonard Balada, sobre texto de Camilo José Cela.

Disco **Dioptria**, de Pau Riba.

Disco **La Festa Major**, de La Trinca

13. Edificio de la calle de Entença, de Martorell, Bohigas i Mackay.

Muestra Investigación y diseño.

Exposición textil de Magda Bolumar, en la Sala Gaspar.

Edificio Walden 7, de Ricard Bofill.

Mirall i confetti, de Antoni Tàpies.

Environement de Benito, Vilajoliu y González, en la Porxada (en Granollers).

Marine, de Josep Mimó.

Fotografía **Amado maestro** (Josep Maria Castellet y sus "discípulos"), de Colita.

14. 524 091 licencias federativas deportivas en EE: una cuarta parte son catalanas.

42 federaciones deportivas.

Escándalo del árbitro

Guruceta en el partido de Copa Barça-Madrid.

1er partido público femenino de fútbol en el Camp Nou del Barça.

15. Proceso de Burgos.

1971

1. La renta salarial se ha incrementado en un 73% respecto a 1960.

Desde 1961 la inflación ha crecido en un 20%.

Unos 8 663 000 turistas entrados desde el exterior en Cataluña.

La proporción de turistas entrados desde el exterior por vía aérea y por ferrocarril en Cataluña se ha invertido desde 1965, pasando de un 6'7% a un 11'9% del total en el primer caso, y de un 11'1% a un 6'6% en el segundo.

El parque de vehículos motorizados es de 802 141 unidades (151 631 camiones, 4 549 autobuses, 652 622 "turismos", 228 656 motos y 1 634 tractores): 1 por cada 5 personas.

2. Pau Casals estrena el Himno de la ONU.

Concesión a Mare Nostrum SA de la autopista Tarragona-València.

Fundació Josep Roca i Galés.

L'Ateneu barcelonès puede elegir su dirección democráticamente.

Desaparición del Club 49.

Retorno de Teresa Pàmies.

Vuelo regular diario Barcelona-Lisboa-Nueva York, de la Panam.

fundación del grupo publicitario creativo MMLB (Montfort, Moliné, Lorente, Borsten)

3. Vilanova i La Geltrú primer municipio catalán que recupera oficialmente su denominación en el idioma propio.

4. Universidad Politécnica de Barcelona.

Facultad de Ciencias de la Información de la UAB.

Huelga de profesores no numerarios de instituto.

Inauguración de los edificios de Bellaterra de la UAB.

5. 326 libros en catalán.

La madrileña Cuadernos para el Diálogo se une a Distribuciones de Enlace.

Premis Octubre (en València).

El Ministerio de Información y Turismo cierra la editorial Estela.

Editorial La gaya ciencia.

Lumen deja de acudir a la "consulta previa" del Ministerio de Información y Turismo.

L'Arc de Berà, centre difusor d'edicions catalanes.

Entre los diez libros más vendidos en el Estado español figuran **Autopista** de Jaime Perich, **Celtiberia Show** de Luis Carandell y **El padrino**, de Mario Puzo.

Actes del 1er congrès de la història de la medecina catalana (4 vols.)

Literatura catalana contemporània, de Joan Fuster.
Testament a Praga, de Tomàs y Teresa Pàmies.
Terenci del Nil, de Terenci Moix.
Molta roba i poc sabó... i tan neta que la volen, de Montserrat Roig.
Fes memòria, Bel, de Vicenç Riera Llorca.
Vivàrium, de Joan Brossa.
Les quatre grans cròniques, editades per Ferran Soldevila.
Abans del foc, de Jaume Fuster.
Diccionari de sinònims, de Ramon Franquesa.
Diccionari d'electrònica, de Lluís Marquet.
L'extraordinària vida de Picasso, de Josep Palu i Fabre.
Introducción a la historia de la filosofía, de Ramon Xirau (en México).
Ecología hoy, de J. Tarradas.
Las rumbas, de Joan de Sagarra.
Crónica sentimental de España, de Manolo Vázquez Montalbán.
El feminismo ibérico, de Carmen Alcalde y Maria Aurèlia Capmany.
Historia de la España franquista, de Max Gallo (Ruedo ibérico, París).
El Opus Dei en España, de Daniel Artigues (Ruedo ibérico, ParísParís).
Los teleadictos, de José María Rodríguez Méndez.

6. 221 teléfonos por 1.000 habitantes.
 Factor S, de Telesincro (primer microordinador fabricado en la Península ibérica).

7. "Cambio 16" (Madrid).
 "Nueve barrios" (revista de esta zona barcelonesa).
 Cierre del diario "Madrid".
 Suspensión gubernativa de "Presència" (de Girona)

8. Privatización de la COPE.
 "Protagonistas nosotros" PO.

9. "Un, dos, tres, responda otra vez".

10. Drac Màgic.
Habitat, de Joan Baca i Toni Garriga.
Le dernier tango à Paris vista en Perpinyà.
La naranja mecánica, de Stanley Kubrick.
Mi querida señorita, de Jaime de Armiñán.

11. Reorganización del Institut del teatre.
 Estreno de **Defensa índia de rei**, de Jaume Melendres.
El retaule del flautista, de Jordi Teixidor.
Plany en la mort d'Enric Ribera, de Rodolf Sirera.
Preguntes i respostes sobre la vida i la mort de Francesc Layret, advocat dels obrers de Catalunya, de Maria Aurèlia Capmany y Xavier Romeu.

12. De las 24 empresas fonográficas de EE (5 extranjeras y 19 españolas), 5 radican en Cataluña (2 extranjeras y 3 catalanas).

203 tiendas de venta fonográfica.

El concierto por Bangla Desh.

I Festival internacional de música progresiva (en Granollers): 4 100 entradas vendidas.

Pete Seeger en la UB y en Terrassa.

Disco en directo del recital en el Carnegie Hall, del grupo Chicago.

Grupo Ara va de bo, renovador de la canción infantil.

Georges Moustaki en el Palau de la música catalana.

La Bohème, de Puccini, con Caballé y Pavaroti, y **Mahagonny**, de Brecht-Weill, en el Liceu.

Remena nena, amb Guillermina Motta.

Imagine, de John Lennon.

Blonde on blonde, de Dylan.

American pie, de Don McLean.

Songs of love and hate, de Leonard Cohen.

Pictures at an exhibition, de Mussorski - Emerson, Lake and Palmer.

Anna Frank, un símbol, de Jordi Cervelló.

Estreno del **Himne a les Nacions Unides**, de Pau Casals.

13. Agrupació de Comunicació Visual del FAD (Satué, Ronaldo, Zimmerman, América Sánchez, Cartes).

Estudi MMLB.

Grup de treball.

1er concurso de Art jove.

VII Congreso internacional de diseño, en Eivissa, en el que Antoni Miralda i Antoni Muntadas montan acciones artísticas i **happenings**.

Casa Fullà, de Lluís Clotet y Òscar Tusquets.

Restaurant Flash-Flash, de Federico Correa i Alfonso Milà.

Foc, de Ferran Garcia Sevilla.

Copes i gammes, de Joan Hernández Pijoan.

Mural del aeropuerto del Prat de Llobregat, de Miró.

Mural de la Fàbrica Tírel, de Arranz Bravo i Bartolozzi (en Parets del Vallès).

Espai 88 amb progressió perpendicular 625 T, de Jordi Pericot.

Pintura núm. 2. Homenatge a Miró, de Ràfols Casamada.

Cartel de Joan Miró para **Umbracle** de Pere Portabella.

Li van portar enganyat. Objecte escultural, d'Amèlia Riera.

Grups de pressió, de Carme Agudé.

Juanita Banana, de Francesc Artigau.

Telón de fondo, de Rafael Bartolozzi.

14. Palau blaugrana.

El Barça gana la Copa.

15. Assemblea de Catalunya.

Ley sindical.

1972

1. 117.000 "turismos" matriculados.

712 establecimientos hoteleros en la Costa Brava, con 60.000 plazas.

Unos 15 millones de pantalones tejanos vendidos en EE.

El 10% de los hogares poseen una segunda residència.

2. Devolución de la imagen de la Mare de Déu de Núria.

No concesió a Josep Pla del Premi d'honor de les lletres catalanes.

La Nit de Santa Llúcia sale de Barcelona: este año, a Lleida.

Manifestaciones contra el vertedero del Garraf.

Desaparece el Sindicato nacional del espectáculo.

Supresión de la línea férrea Guardiola-Berga.

Asamblea de Comissions de barri, en Barcelona (unos 300 delegados).

Fundación de BD Ediciones de Diseño, empresa de mobiliario y objetos cotidianos (Òscar Tusquets, Lluís Clotet, Pep Bonet, Cristian Cirici).

3. Prohibición del uso del catalán por los altavoces del Camp Nou del Barça.

Dictamen jurídico sobre la legalitat del catalán en la escuela.

L'ensenyament del català al batxillerat, manifiesto de las Asociaciones de padres de alumnos del distrito universitario de Barcelona

4. Movimiento de PNNs (profesores no numerarios).

5. 307 libros en catalán.

Editorial Curial.

La Biblioteca Central de la Diputación de Barcelona, recupera su nombre original, Biblioteca de Catalunya.

Colección "El microbi", de divulgación científica, de la Editorial Laia, continuadora de la cerrada Estela.

Grupo Océano, de Josep Lluís Monreal.

Nen, no t'enfilis, de Alexandre Cirici.

Girona i jo, de Miquel de Palol.

Hora foscant, de Pere Gimferrer.

Siro, o la increada consciència de la raça, de Terenci Moix.

Bibliografia dels moviments socials a Catalunya, el País Valencià i les Illes, colectiva.

El que hem menjat, de Josep Pla.

1er volumen de **Del passat quan era present**, de Maurici Serrahima.

Els plàtans de Barcelona, de Víctor Mora (editada en francés en 1966).

L'art català contemporani, dirigido por Enric Jardí.

Guia per a conèixer els arbres, de F. Masclans.

Cinc-cents anys de llibre català, colectiva.

Grans catalans d'ara, de Baltasar Porcel.

1er volumen de **L'art romànic a Catalunya**, con fotografías de Jordi Gumí.

Censura i literatura 1950-1970, de Felip Lorda (clandestina).

Lliga catalana, de Isidre Molas.

El bilingüisme escolar a Catalunya, del colectivo Rosa Sensat.
Diccionari tècnic de l'automòbil, de Josep Balbastre.
Dotze mestres, de Maurici Serrahima.
Les conseqüències comarcals del turisme a la Costa Brava, de Pere Campistol i Ernest Lluch.
El Molino. Memorias de un setentón, de Sebastià Gasch.
Bibliografía histórica del libro infantil en catalán, de Teresa Rovira y Maria del Carme Ribé.
Cuarenta y cinco revoluciones en España, de Àngel Casas.
Ensayos obre bilingüismo, de Francesc Vallverdú.
Anarquismo y sindicalismo en España. La primera internacional, 1864-1871, de Josep Termes.
Mano a mano, de Manuel del Arco.
El libro gris de TVE, de Manuel Vázquez Montalbán.
Traducció de **Los anticonceptivos orales**, de Henri Rozenbaum, y de **Historia del control de nacimientos**, obra colectiva.
La saga/fuga de J.B., de Gonzalo Torrente Ballester.
Poeta en Nueva York, de García Lorca, con fotografías de Oriol Maspons y Julio Ubiña.
Antología de literatura catalana en húngaro.

6. 1 541 abonados al servicio de télex.
API (Agencia popular informativa), clandestina.

7. "Barrabás" (humorismo).
"Dirigido por..." (cine).
"Universitat" (clandestina).
"Camp de l'Arpa" (cultural).
"Pronto" (televisión).
"Zipi y Zape" (humorismo).
"Hermano lobo" (humorismo).
Desaparece "Ressorgiment" (editada en Buenos Aires desde 1916).

8. Una media de 7 millones diarios de radioescuchas en EE.
"España a las ocho" de RNE.
"Hora XXV" de la SER.

9. "Un, dos, tres... responda otra vez" y el corto "La cabina", de TVE.

10. La Fílmoteca de Barcelona, en la calle de Mercaders.
El discreto encanto de la burguesía, de Luis Buñuel.
Cabaret, de B. Fosse.
Corazón solitario, de Francesc Betriu.
Umbracle, de Pere Portabella.
Flor de santidad, de Adolfo Marsillach.
L'últim peoner (sobre Ramon de Baños), de Joan Francesc de Lasa y Jordi Vall.

Morbo, de Gonzalo Suárez.

11. Els comedians, con **Sol, solet**.
Fusión de Sixxset i Skunk en El globus (en Terrassa).
Rialles (en Terrassa).
Sócrates, de Enrique Llovet i Adolfo Marsillach

12. Coral Cantiga.
1er Festival internacional de música (en Cadaqués).
Orquestra Mirasol.
Pony Poindexter graba en Barcelona.
Diagrames, de Joan Guinjoan.
Noche de ronda, de Chavela Vargas.
Tango, de Guillermina Motta y Enric Barbat.
Grease.
Janis Joplin in concert.
Arbor y Destructio, de Xavier Benguerel.
Liebeslied, de Toti Soler.

13. Institut d'estudis fotogràfics de Catalunya.
Exposició "La gauche qui rit", de Colita.
Exposició **Informació d'art conceptual**, dirigida por Antoni Mercadé, en Girona.
Tasses blanques, de Joan Antoni Viladecans.
Kaenia II, de Zush (Albert Porta).
Fotografía **Gran Price**, de Antoni Civantos.
Más que tú, de Sílvia Gubern.
Capgirats per la mort del gos, pintura de Modest Cuixart.
Dreams is over, de Santi Roca Costa.
Fundas, objeto y acción, de Robert Llimós.
Anfitrite, Selene, Clélie, etc, rostros femeninos de Modest Cuixart.
Series **Crítica de la hipocresia y Paisatges antropomòrfics**, de Joseo Pla Narbona.
Decoración de la **Casa blava** de la Plaça de Lesseps, obra de Lluçia Navarro.

14. Señalización de senderos de gran recorrido.

1973

2. Doce atentados a librerías barcelonesas.
Cartel "Solidaritat amb el món obrer", del Grup de treball.
Empresa Mobles 114.

3. Grup català de sociolingüística.
Declaración de la Assembla de Catalunya sobre el uso oficial del catalán en la escuela.
Manifiesto **El català, llengua d'expressió científica**, firmado por más de 170 científicos.

4. La Escuela de magisterio de la Iglesia se transforma en Escola de mestres Blanquerna.
Unos 730.000 escolares, unos 152 000 alumnos de bachillerato.
31.981 estudiantes en la UB y 10.347 en la UAB (con, respectivamente, un un 38'8% i un 36'8

% de mujeres).

5. Se editan 8.269 libros, con 57.833.000 ejemplares (7.000 ejemplares por título).

El 6'7% de la exportación es debido al papel y artes gráficas.

Reapertura del Centre català del Pen club.

Muchnik editores.

Premio Anagrama de ensayo.

"Llibres del mall".

"Comunicación audiovisual", colección de la editorial Gustavo Gili.

Intento de fusión de Seix Barral y Ariel.

El marvellós viatge de Nico Huehelt a través de Mèxic, de Anna Murià, premio Folch i Torres.

Oferiu flors als rebels que fracassaren, de Oriol Pi de Cabanyes.

Cançons de la p... vida, de Enric Barbat.

L'enquesta del Canal 4, de Tísner.

Un segle d'humor català, de Lluís Solà.

El temps barrat, de Alexandre Cirici.

1er volumen de **El viatge d'en Ferran Pinyol**, de Robert Saladrigas.

Cançoner revolucionari de la joventut (clandestino).

Raimon, Poemes i cançons, con prólogo de Manuel Sacritán.

El feminisme a Catalunya, de Maria Aurèlia Capmany.

El pensament econòmic a Catalunya (1760-1840), de Ernest Lluch.

El món rural a Catalunya, de J. Vilà i Valentí.

Guia per a conèixer els arbusts i les lianes, de Francesc Masclans.

Aproximació a la història religiosa de la Catalunya contemporània, de Josep Massot i Muntaner.

Catalunya sota el règim franquista, de Josep Benet (en París).

Els clàssics i la literatura catalana moderna y El primer modernismo literario catalán y sus fundamentos ideológicos, de Eduard Valentí.

Cataluña en cifras. 1950-1971, colectiva.

Inmigración y aculturación de inmigrados en Barcelona. ¿Cuestión de etnia o cuestión de clase?, de Claudi Esteve i Fabregat.

La política algodonera (1940-1970), de Joaquim Maluquer i Sostres.

Las brigadas internacionales de la guerra de España, de Andreu Castells.

Antropología del campesino catalán, de Ignasi Terrades.

Economía crítica: una perspectiva catalana y Capitalismo español: de la autarquía a la estabilización, 1939-1959, obras colectivas.

Horizonte español 1970-1972, colectiva de Ruedo Ibérico (en París).

Azaña, de Carlos Rojas.

Si te dicen que caí, de Juan Marsé (en México).

1er volumen de **Recuento**, de Luis Goytisolo.

Traducción de **La galàxia Gutenberg**, de Marshall McLuhan.

Traducción de **El grado cero de la escritura**, de Roland Barthes.

6. Grup de producció (fotogràfica).

7. Premsa catalana S.A.

Exposició de premsa catalana en Granollers: 84 publicacions.

"El papus" (humorismo).

"Ciudadano" (defensa del consumidor).

"Els marges" (literaria en catalán).

"2C. Construcción de la ciudad".

Desaparición de "Patufet".

"Papers. Revista de sociologia".

"Revista Les Corts" (revista de este barrio barcelonès).

"Guinardó" (revista de este barrio barcelonès).

8. Creación de Radiotelevisión española.

Las 26 emisoras catalanas emiten en frecuencia modulada.

Lavis S.A., primera empresa catalana en fabricar televisores en color.

9. Un 83'5% de les famílies catalanes tenen aparat de TV.

1ª retransmissió en directe de la Volta ciclista a Espanya per TVE.

10. 43 largometrages en el Estado español en sistema de coproducción.

Estreno de **Le dernier tango à Paris**.

Filmació de **El sopar**, de Pere Portabella.

Lock-Out, de Antoni Padrós.

La grande bouffe, de Marco Ferreri.

El espíritu de la colmena, de Víctor Erice.

Knock out, de Jordi Bayona.

La noche americana, de François Truffaut.

11. **Berenàveu a les fosques**, de Josep Maria Benet.

Anillos para una dama, de Antonio Gala.

Acció Zero y **Acció U**, de Frederic Amat y Gelabert-Azzopardi.

12. Víctor Jara es asesinado.

Miles Davies en Barcelona.

Berlin, de Lou Reed.

Rainbow concert, d'Erik Clapton.

Tubular bells, de Mike Olfield.

Grandola, Vila Morena.

Bitemàtic, de Joan Guinjoan.

13. Barcelona centre de disseny (BCD).

Sala Vinçon, de exposicions, en la tienda Vinçon.

Galeria fotogràfica Spectrum

Galeria Cadaquès (en Cadaquès)

Tarrest, de Marcel Martí.

Inici de **Mòmia modernista**, de Domènec Fita.

14. Cruyff al Barça.

15. Atentado mortal contra Carrero Blanco.

Fin de la guerra del Vietnam.

Golpe de estado en Chile.

Proceso 1001.

1974

1. Del total de 4.869.039 vehículos extranjeros entrados por la frontera española con Francia, 2.993.750 entran por Cataluña.

De diciembre de 1969 a diciembre de este año la inflación ha crecido un 69%, en el EE.

4.600.000 píldoras anticonceptivas consumidas.

Exportación de unos 3'5 millones de botellas de cava (un 6'2% de la producción).

2. Col.loqui d'historiadors.

"El espíritu del Ritz", réplica al "Espíritu del 12 de febrero" de Arias Navarro.

Puente aéreo Barcelona-Madrid.

La fábrica de Anís del Mono (Badalona), pasa al grupo Osborne.

3. Report per l'ús oficial de la llengua catalana, de l'Assemblea de Catalunya.

4. Manifiesto Per una nova escola pública.

54.336 estudiantes en la UB.

39.539 estudiantes de formación profesional, el 16'9% del Estado español.

5.907 estudiantes de magisterio.

Escolarización del 20'1% y del 75'4% en las edades entre 2-3 años y 4-5 años, respectivamente.

5. 611 libros en catalán.

Commemoración de 500 años de libro catalán.

Incendio por bandas fascistas de los almacenes de Distribuciones de Enlace, Cierra "El bardo".

Colección "Acracia", de Tusquets.

1er volumen de **Història gràfica de Catalunya**, de Edmond Vallès.

Diccionari de l'art i dels oficis de la construcció, de Miquel Fullana.

Edición popular de **Resum d'història dels Països Catalans**, de Ferran Soldevila (más de 50.000 ejemplares vendidos).

Bernat i els bandolers, de Josep Vallverdú.

Latitud dels cavalls, de Francesc Parcerisas.

Eixarms, de Segimon Serrallonga.

Mirall trencat, de Mercè Rodoreda.

Poesia escènica, de Joan Brossa.

Quan èrem capitans, de Teresa Pàmies.

Icària, Icària, de Xavier Benguerel.

Memòria de Riella, de Guillem Viladot.
L'adolescent de sal, de Biel Mesquida.
Crist de dos-cents mil braços, de Agustí Bartra.
Meditacions en el desert (1946-1953), de Gaziel.
 Volumen **Poesia** de las **Obres completes** de J.V. Foix.
Mecanoscrit del segon origen, de Manuel de Pedrolo.
Olles, olles de vi blanc, libro de lectura infantil.
 1er volumen de **L'art gòtic a Catalunya**, de Alexandre Cirici, con fotografías de Jordi Gumí.
Entre el torb i la Gestapo, de Francesc Viadiu.
Una casa a les Tres Torres, de Núria Mínguez.
Viatge a l'Índia (Amb el món dels hippies), de Baldiri Ferrer.
Marxisme i qüestió nacional catalana, de Josep Benet (en París).
Federalisme i autonomia a Catalunya (1868-1938), de José Antonio González Casanova.
L'economia de Catalunya, colectiva.
L'aventura editorial a Catalunya, 1474-1974, Nadala Carulla.
Le problème national catalan, de Jaume Rossinyol (en París/La Haya).
18 años de TVE, de Josep Maria Baget i Herms.
Suicidios y otras muertes, de Alfonso Costafreda, póstumo.
Jazz para cinco instrumentos, de Alfred Papo y Anna Turbau.
Historia y poder del rock catalán, de J. Sierra i Fabra.
Cien años de canción y music hall, de Manuel Vázquez Montalbán.
Portugal: la muerte de un fascismo, de Xavier Roig.
 1er volumen de **Historia universal**, dirigida per Francesc Espinet.
Ecología, de Ramón Margalef i López.
Arranz Bravo Bartolozzi. Fiesta de la confusión, colectiva.
La crisis monetaria internacional, de Joan Sardà.
Los ordenadores, de X. Berenguer, A. Corominas y P. Garriga.
La estética y sus herejías, de Xavier Rubert de Ventós.
Barcelona, ¿a dónde vas?, de F Martí i E. Moreno.
Breve historia de la guerra civil española, de Gabriel Jackson (en París).
Diario de un artista seriamente enfermo, de Jaime Gil de Biedma.
Ganas de hablar, de Ignacio Agustí.

7. 20 publicaciones comarcales totalment en catalán.

Entre 1939 i 1974 se han publicado en Cataluña (fuera de la ciudad de Barcelona) 235 publicaciones periódicas.

Desde 1967 ha habido 65 casos de represión sobre la prensa comarcal, que efectan a 20 publicaciones ("Granollers comunitat cristiana", 10 secuestros y otros 2 expedientes; "Presència", 10 multas y suspensión; "Recull", 7 multas; "Olot misión", 6 expedientes).

Primera sección diaria en catalán en un diari: "Catalunya endins", coordinada por Rosa Maria Piñol, en "Mundo diario".

"Mundo diario" substituye a "Diari femenino".

"Por favor" (humorismo).

"Destino" en manos de Jordi Pujol.

"Arquitectura-bis".

Reaparición de "Presència" (por sentencia del Tribunal Supremo).

"Nuevo fotogramas" (cine).

"Ajoblanco" (generalista).

"Doblón" (económica).

"Vila de Gràcia" (revista de este barrio barcelonès).

8. "Dietari", en Radio Barcelona.

"Parlem-ne", en Radio Peninsular.

9. 145 (sólo 4 en las comarcas barcelonesas) teleclubs oficiales de los 4.610 de EE.

14 horas de programación diaria en TVE.

"Nova gent", "Mirador", "Taller de comèdies", "Lletres catalanes", "Musical català", en TVE de Barcelona.

"Informe semanal".

10. 52 millones de entradas de cine vendidas: 988 salas activas.

104 cines clubs legalizados: 67.000 socios.

86 llargometrages españoles.

Desde 1970 se han exhibido sólo 6 films en catalán.

Central del Curt, distribuidora y productora.

La prima Angélica, de Carlos Saura.

Emmanuelle.

Amarcord, de Federico Fellini.

Barça, Barça, documental de Jordi Feliu.

Furia española, de Francesc Betriu.

Confrontacions TV i Cadaqués canal local, montajes de vídeo de Muntadas.

La Regenta, de Gonzalo Suárez.

11. Dagoll-Dagom nace con **Yo era un tonto y lo que he visto me ha hecho dos tontos**, de Rafael Alberti.

Àlias Serrallonga, dels Joglars.

12. Societat catalana de musicologia.

Associació catalana de compositors.

Sala Zeleste.

Raimon en el Palacio de los deportes y en la UAB (Bellaterra).

Serie televisiva sobre La nova cançó.

13. BCD organiza una exposición de diseñadores en una pabellón hinchable.

Edificio de la Fundació Miró, de Josep Lluís Sert.

Museu Dalí de Figueres.

Bloques residenciales de la calle Raset, de Josep Antoni Coderch de Sentmenat.

Doble interior, de Joan Brossa.

Banco catalano, de Lluís Clotet i Òscar Tusquets.

Exposición fotográfica de Joan Fontcuberta en la Sala Aixelà.

14. Cartel de Joan Miró para el 75 aniversario del Barça.

El Barça campeón de Liga.

1.340.803 licencias federativas deportivas en el Estado español.

2.643 instalaciones deportivas no particulares: entre otras, 212 pistas polideportivas, 358 campos de básquet, 505 campos de fútbol, 527 pistas de tenis, 286 piscinas y 179 gimnasios.

15. Revolució portuguesa de los claveles.

Junta democrática.

Decreto ley de asociaciones políticas.

1975

1. 5 660 393 habitantes en Cataluña; 36 021 702, en EE.

El 43% del aumento de la població desde 1971 es debida a la inmigración, inmigración evaluada durante este quinquenio en 232.000 personas.

982.956 nacidos en Andalucía residentes en Cataluña.

Tasa de la població activa femenina en la provincia de Barcelona: 23'4%.

En la ciudad de Barcelona, el 48'2% de la población activa femenina es casada.

195 "turismos" per 1.000 habitantes; 111 por 1.000 habitantes en EE. SEAT produce 328.806 unidades.

La renta salarial se ha incrementado en un 119% respecto a 1960; en un 54% respecto a 1967.

Entrada de 27.359.000 extranjeros con pasaporte en EE.

250 campings (el 47'3% de EE) con 135.274 plazas (un 59'9% de EE).

169.000 plazas hoteleras.

76.752 vuelos en el aeropuerto del Prat, con 4.384.249 viajeros.

La media de construcción anual de viviendas desde 1966 es de unas 98.000.

Desde 1960 la tasa de crecimiento anual acumulativa del producto interior bruto per cápita ha sido del 5'3%, ligeramente inferior a la española (un 5'9%) y superior a la francesa (4%), la alemana (3'1%), la italiana (3'9), la británica (2'1%) o la norteamericana (2'2%), aunque también muy inferior a la japonesa (7'8%).

El producto interior bruto per cápita es un 31'7% superior al español.

0'34% del presupuesto español en I+D.

2. Cambio democrático en el Col.legi de metges.

1ª Asamblea de la investigació a Catalunya.

Ciclo de conferencias "Les terceres vies".

Primeros top-less: un sondeo de Sofres indica que el 76% de los consultados son favorables al monobikini.

1ª Taula rodona sobre gastronomia.

Reunión en Montserrat de objetores de conciencia y posterior Manifiesto de Navidad de los mismos.

Ley que atribuye a la mujer capacidad jurídica autónoma.

Documento Sobre la cultura catalana, de la Conferencia episcopal tarraconense.

"Gespa-Price" (en Bellaterra).

50 horas de cultura catalana en Balaguer

3. No de los ayuntamientos de Barcelona y de Girona al catalán.

60% de catalanoparlantes, según el censo.

Sólo el 11'2% de la población residente en Catalunya sabe escribir el catalán.

Decretos sobre "lenguas nativas" en la enseñanza y sobre el uso público de las "lenguas regionales".

Carta de Òmnium cultural a los alcaldes de Cataluña sobre el uso del catalán y de la "senyera".

4. Novena Escola d'estiu Rosa Sensat: 2.850 alumnos, 120 cursillos. Publica el manifiesto Per una nova escola pública.

Huelga de profesores no numerarios de universidad (PNNs).

Manifiesto de Bellaterra: **Per a una universitat nova en una societat democràtica.**

5. El peso del sector papel y artes gráficas en el producto interior bruto catalán ha pasado a ser el 3'4% (un crecimiento del 89% desde el periodo 1955-1969).

590 libros en catalán.

La editorial Labor de une a Distribuciones de Enlace.

Desde 1939 se han publicado en el exilio unos 600 libros y opúsculos en catalán (unos 180 en Francia y unos 170 en México).

Edicions de la Magrana.

Aún estaban confiscados desde 1939 unos 5.000 volúmenes del Ateneu barcelonès.

Desaparecen los premios Carles Cardó, Antoni Balmanya i Nova Terra.

Colección "Espejo de España" de Editorial Planeta.

Cavalls cap a la fosca, de Baltasar Porcel, premio Prudenci Bertrana.

Cinc esgrafiats a la mateixa paret, de Miquel Martí i Pol.

Te deix, amor, la mar com a penyora, de Carme Riera.

El vel de Maia, de Marià Manent.

Raval, de Feliu Formosa.

1er volumen de **Panoràmica del nacionalisme català** (en París), de Fèlix Cucurull.

L'Església catalana al segle XX, de Josep Massot i Muntaner.

La nova premsa catalana, de Jaume Guillamet.

La llengua el poble, de Modest Reixach.

Diccionari de banca i borsa, colectiva.

Vocabulari mèdic, colectiva.

El Montseny, de Pere Ribot.

Amb el sol a la mà, de Montserrat Vayreda.

Obres completes. Volum XVIIè, de Joan Barceló.

La mare dels ous, colectiva del grupo "2 quarts de 10", fundado en 1974.

Cien años de investigación geológica, de Lluís Via.

Historia de la ciencia española, de Joan Vernet.

Historia de las ideas sociales, de Salvador Giner.

Bibliografía económica de Catalunya, 1960-1973, colectiva.

Las personas del verbo, de Jaime Gil de Biedma.

Diccionario turístico de Cataluña y Baleares, de J. Munsó Cabús.

El fracaso de la revolución industrial en España, 1814-1913, de Jordi Nadal.

Los papeles del "no al català", de Joan Castellà i Gassol. **Katalanische Sprache und Liter-**

atur, de Rudolf Brummer (en Alemania).

Arquitectura y lágrimas, colectiva.

La sanidad hoy, colectiva.

Luces y sombras del flamenco, con fotografías de Colita.

Años de penitencia, de Carlos Barral.

Las ninfas, de Francisco Umbral, premio Nadal.

6. 200 teléfonos en EE por 1.000 habitantes. 305'7 teléfonos por 1.000 habitantes (un 22'1% del EE).

2.493 abonados a servicio de télex.

Un 79'4% de los hogares catalanes disponen de radio; un 29'5% de tocadiscos; un 22'3% de radiocaset o magnetófono.

1.163.677.000 piezas de correspondencia ordinaria mandadas.

10.647.135 telegramas mandados.

7. En EE se tiran un total de unos 52 millones de ejemplares por número de publicación periódica.

Desde 1939 se han editado unas 400 revistas y boletines por parte de los catalanes en el exilio.

Desde 1939 se han publicado 235 cabeceras comarcales.

Huelga general de diarios en Barcelona.

"La vanguardia española" pasa a denominarse de nuevo "La vanguardia", como antes de 1939.

"El correo catalán" publica el suplemento en catalán "El Correu del dijous".

"4-2-4" (diario deportivo).

"Don Balón".

"Perspectiva escolar".

"Cuadernos de pedagogía".

"Triunfo" multado y clausurado durante cuatro meses.

"Catalunya exprés" (revista en catalán).

"Tiempo de historia".

Desaparición de "La Familia Ulises" de las páginas de "TBO".

8. Instituto oficial de radiodifusión y televisión.

Una media de unos 7.700.000 radioescuchas diaris en EE.

4.000 millones de inversión publicitaria en la radio en EE.

Ràdio Olot emite un 32% de la programación en catalán.

"Panorama" en Radio Peninsular, en catalán.

Desparece "Dietari".

9. 210 aparatos de TV por 1.000 habitants en EE.

"Barcelona RTVE", en TVE de Barcelona.

"Fauna ibérica".

"Un globo, dos globos, tres globos".

"Lletres catalanes", "Taller de comèdies"

"Kojak".

10. Institut del cinema català.

Cartells d'un poble en guerra, de Ernest Blasi y Gustau Hernández.

Sexo húmedo, primera porno.

La nova cançó, documental de Francesc Bellmunt.

Furtivos, de José Luis Borau.

11. Teatre de l'Escorpí, en la Aliança del Poble Nou.

La setmana tràgica, de Lluís Pasqual.

Nocturn per a acordió, sobre textos de de Joan Salvat Papasseit, por Dagoll Dagom.

12. Joan Manuel Serrat se exilia.

Cobla Ciutat de Girona.

En el Estado español, 7'4 millones de discos singles, 8'8 de long plays y 11'8 de cassetts vendidos.

Canet Rock: 40.000 participants.

Raimon en el Palau dels Esports.

1º Trobada d'acordionistes de Arsèguel.

Jesuschrist superestar.

Disco **Qualsevol nit pot sortir el sol**, de Sisa.

Diumente, de la Companyia elèctrica Dharma.

Viatge a Itaca, de Lluís Llach.

Born to run, de Bruce Springfield.

High voltage y **T.N.T.**, primeros discos de AC/DC.

El rei nu, de Narcís Bonet.

54

13. Desaparece Grup de treball, con el trabajo **Champ d'attraction. Travail d'information sur la presse ilégale des Pays Catalans**.

Associació de dissenyadors professionals.

Grup Taller d'art fotogràfic.

*Fundació Miró.

L'exploit, de Antoni Clavé.

Exposición **Gauche divine**, de Colita, en la Sala Aixelà.

Interior del vestit vermell, de Francesc Artigau.

Sarrià, mon amour, de Kim Domene.

Platja 75, de Carles Pujol.

14. 11 estaciones de esquí en el Pirineo catalán y 5 en Andorra.

15. Muere Francisco Franco.

Juan Carlos I.

Consell de forces polítiques de Catalunya.

1976

1. 218 centros hospitalarios (el 64'3%, privados), con 5'1 camas por 1.000 habitantes.

De diciembre del año pasado a diciembre de éste, los precios han aumentado, en el EE, en un 26%, la mayor inflación desde que en 1954 se recuperaron los niveles de renta de 1936.

2. Congrés de cultura catalana. Fallido Contracongrès.
 Col·legi de filosofia.
 Primeres jornades catalanes de la dona.
 Manifestaciones "Jo també sóc adúltera/adúlter".
 Comité antinuclear de Catalunya (CANC).
 Manifestación de la FAVB (Federació d'associacions de veïns de Barcelona): unos 70.000 participantes.
 Coordinadora d'Assemblees d'intel·lectuals, artistes i professionals dels Països Catalans.
 1ª manifestación del 11 de setiembre ("la Diada") permitida (Sant Boi de Llobregat): unas 100.000 personas.
 Inicio de las diversas campañas "Salvem Catalunya per la democràcia", con, por ejemplo, "Salvem el Ter" (en Torroella de Montgrí) o "Salvem Els Aiguamolls de l'Empordà".
 1º Reunión de intelectuales de las naciones y regiones del Estado español (en Barcelona).
 Jornades de debat sobre els Països Catalans.
 Restaurante Vía Veneto.
 Desde 1963 han sido juzgados por el TOP una media diaria de 14 personas.
 Club Don-na.
 Retorno de Josep Maria Batista i Roca y de Joan Manuel Serrat.
 Marxa per la llibertat.

3. Manifest per l'ús oficial del català als Països Catalans, firmado por 399.422 personas.
 Associació d'ensenyants de llengua i literatura catalanes.

5. La producción de papel y artes gráficas representa el 29'5% de la de EE.
 855 libros en catalán.
 Desde 1973 se producen no menos de 24 atentados en librerías o editoriales per parte del fascismo.
 109.000 volúmens en la Biblioteca de la UAB.
 Edicions 62 publica 286.000 ejemplares de sus libros.
 Encontre d'escriptors del PPCC (en Gandia).
 Associació d'escriptors en llengua catalana.
 Editorial Noguer compra la Editorial Luis de Caralt.
 Ediciones Zeta.
 Editorial Undarius.
 Editorial Icaria, vinculada al PSUC.
 Editorial Crítica.
 Colección erótica "La sonrisa vertical" de Tusquets.
Llengua standard i nivells de llenguatge, de Lluís López del Castillo.
Aquell gust agre de l'estel, de Robert Saladrigas.
La literatura catalana a l'exili, de Albert Manent.
L'exiliada, de Artur Bladé Desunvila.
Cançoner, de Feliu Formosa.
Sàdic, esperpèntic i àdhuc metafísic, de Terenci Moix.
Les ciutats y Desdesig, de Narcís Comadira.

Vent d'aram, de Joan Vinyoli.
Quaderns de l'alquimista, de Josep Palau i Fabre.
Cartes a Màrius Torres, de Joan Sales.
L'udol de griso al caire de les clavegueres, de Quim Monzó.
De mica en mica s'omple la pica, de Jaume Fuster.
Vint anys de resistència catalana (1939-1959), obra colectiva.
Cau de llunes, de Maria Mercè Marsal.
Edició facsímil de la **Poesia completa** de Joan Salvat-Papasseit.
La nova cançó, de J. Garcia Soler.
1er volum de **Tots els barris de Barcelona**, de Josep Maria Huertas Claveria y J. Fabre, con fotografías de "Pepe Encinas".
Dona i societat a la Catalunya actual, colectiva.
Antologia de la poesia patriòtica catalana, de Emili Sagués (en París).
Poesies patriòtiques catalanes, de Lluís Millà.
Documents. 1931-1939, dirigido per Anna Sallés.
L'alta muntanya catalana. Flora i vegetació, de Josep Vigo.
Traducción de **Vegetació i climes del món**, de H. Walter.
La immigració, problema i esperança, de Jordi Pujol.
Els autors de teatre català testimoni d'una marginació, de Antoni Bartomeus.
The Beatles, músicos del siglo XX, de Jordi Sierra i Fabra.
Historia del rock'n roll, de Diego A. Manrique.
Antología parcial, de Jaime Ferrán, en Plaza & Janés.
Casi unas memorias, de Dionisio Ridruejo.
El eco de los pasos, de Joan García Oliver (Ruedo ibérico, París).
Se publica **Señas de identidad** (escrita en 1966), de Juan Goytisolo.
Reedició de **La escuela moderna**, de Ferrer i Guàrdia.

56

6. Manifestación de periodistas reclamando la libertad de Joseo Maria Huertas Claveria.

7. "La vanguardia" y "Hola" continuan siendo el diario y la revista de más tirada (226.000 y 556.000 ejemplare).

"Lecturas" tira 503.000 ejemplares; "Cambio 16", 500.000; "El país", 160.000; "Cuadernos para el diálogo", 100.000; "Triunfo", 90.000; "Por favor", 70.000; "Destino", 50.000.

245.000 ejemplares de hojas dominicales católicas.

"Interviu" (magazine).

"El viejo topo" (mensual crítico).

"Avui" (primer diario en catalán desde 1939).

"Arreu" (semanario en catalán).

"TBO" (fundado en la segunda década del siglo) en catalán.

"L'avenç" (mensual de historia).

"Taula de canvi" (mensual de ideas).

"Vindicación feminista".

"Documentos de comunicación visual".

"El 9 país" (de Figueres, que en 1978 se convirtió en "L' hora nova")

"El país" (Madrid).

8. Ràdio 4 (18 horas diarias de emisión, en catalán).

Retransmisiones de partidos de fútbol en catalán por Joaquim Maria Puyal en Radio Barcelona.

Ràdio Sabadell, cinco horas diarias en catalán.

"A les cinc: novel·la" PO.

Unos 160 programas de ràdio en catalán en el conjunto de los PPCC.

9. 8.200.000 televisores en EE; 800.000, en color.

"Terra d'escudella", "Català amb nosaltres" i telediario en catalán, en TVE de Barcelona.

"La clave".

"Curro Jiménez".

"Yo, Claudio".

"A fondo" PO.

10. Central del curt.

Desaparición de la censura previa de guiones.

La ciutat cremada, de Antoni Ribas Piera: 1 415 771 espectadores en el periodo de estreno.

Estreno de **Canciones para después de una guerra**, de Basilio Martín Patino (realizada en 1971).

Asignatura pendiente, de José Luis Garci.

Las largas vacaciones del 36, de Jaime Camino.

Entre la esperanza y el fraude, obra colectiva.

El poder del deseo, de Bardem, basada en la novela **Joc brut** (1965) de Manuel de Pedrolo.

Informe general, de Pere Portabella.

Permiso oficial para la proyección de **Viridiana**.

Estreno oficial de **El gran dictador** (filmada en 1940), de Charles Chaplin.

Primera entrega de **La guerra de las galaxias**.

O tots o ningú, sobre la huelga general del Baix Llobregat.

El desencanto, de Jaime Chávarri.

Shirley Temple Story, de Antoni Padrós.

11. Teatre lliure.

Assemblea d'actors i directors (gestiona el festival de verano: El Grec) y posterior Assemblea de treballadors de l'espectacle.

Plou i fa sol, de Els comedians.

12. 60.000 participantes en las **Sis hores de la cançó** de Canet de Mar.

Recitales de Lluís Llach y de Quico Pi de la Serra en Palau dels esports.

Los Rolling en la Monumental.

Horses, de Patti Smith.

A day at the races, de Queen.

Disco **L'oucomballa**, de la Companyia Elèctrica Dharma, con portada de Josep Fortuny. Disco

Bèstia!, de Oriol Tramvia, con portada de Claret Serrahima.

13. Plan general urbanístico de Barcelona.
Asamblea democràtica d'artistes de Girona.
Galería G, dedicada al arte pobre y conceptual.
Exposición "Metafísica" de Àngel Jové, en la Sala Vinçon.
"La casa de tothom (es crema)", exposició de Francesc Torres en la Galeria B.
Exposición "L'objecte" de Àngels Ribé, en la Fundació Miró.
Voy a hacer de mí una estrella, exposició de Carlos Pazos en la Sala Vinçon.
Merenga Hotel Orient, montaje-acción de Miralda.
La corda de Portlligat, de Josep Guinovart.
Fotografías de la Manifestación pro amnistía, de Manel Armengol.
Fotografías **Polaroid**, de Pere Formiguera.
1ºs calotipos de Toni Catany.
Galatea, de Subirachs.
No me olvides, montaje de Carlos Pazos.
Standard, montaje de Josefina Miralles.
Pavimento en el Pla de la Boqueria, en las Ramblas barcelonesas, de Miró.
Cartel de Tàpies para la "Marxa de la llibertat".
Barcelona distrito 1, montaje vídeo de Muntadas.
Cartel de Cesc para el "50é dia del llibre".
Bany indi, de Robert Llimós.
Sèrie **Històries d'Espanya 1936-1976**, de Rosa Siré.

14. Centenario del Centre excursionista de Catalunya.

15. Referéndum sobre la reforma política.
Golpe de estado militar en Argentina.

1977

1. Unos 11 112 000 turistas entrados desde el exterior en Cataluña.
2. Manifest per la cultura catalana, del Congrés de cultura catalana.
Fundació Figueras.
Semana catalana de Berlín.
Inicio de la renovación de las fiestas populares.
Jornadas libertarias en Barcelona.
Primer carnaval legal en Barcelona.
Manifestación "Amnistia per la dona".
Manifestación masiva ("un millón de personas") en el centro de Barcelona el 11 de setiembre.
Retorno de Marc-Aureli Vila i de Frederica Montseny.
3. Manifest del català, que reivindica el catalán como lengua nacional.
4. 200.000 alumnos reciben enseñanza de catalán.
50.816 estudiantes en la UB y 18.169 en la UAB (con, respectivamente, un 42'8% i un 41'8% de mujeres).

Escolarización del 21'6% y del 85'2% en las edades entre 2-3 años y 4-5 años, respectivamente.

5. 1015 libros en catalán.

Las materias mas editadas en catalán son literatura (28'3%), libro infantil (25'9%), geografía e historia (14'3%) y ciències socials (12%); las demás materias (según el catálogo decimal) van de un 0'4 mínimo (filosofía) a un 5'2% máximo (arte).

600.000 volúmenes en la Biblioteca de Catalunya.

500.000 volúmenes en la Biblioteca de la Universidad de Barcelona.

Últimos Jocs florals de la llengua catalana en el extranjero (en Munich).

Plaza y Janés vende el 40% al grupo alemán Bertelsmann (que comprará la totalidad en 1984)

Distribuidora Llibres catalans.

Colección "Conèixer Catalunya", de Dopesa.

La editorial Barral deja de publicar.

Poemes del seny i del cabell, de Joan Brossa.

El temps de les cireres, de Montserrat Roig.

L'espai desert, de Pere Gimferrer.

Self-Service, de Biel Mesquida i Quim Monzó.

Llibre del retorn, de Xavier Benguerel.

El barcelonauta, de Josep Albanell.

La ciutat sense muralles, d'Oriol Vergés, premio Folch i Torres, de su serie de narraciones históricas para niños.

Fet nacional català i lluita de classes, 1931-1977, del Equip Contracorrent.

L'art de menjar a Catalunya. Crònica de la resistència dels senyals d'identitat gastronòmica catalana, de Manuel Vázquez Montalbán.

Els catalans als camps nazis, de Montserrat Roig.

Ceràmica catalana y La estética del franquismo, de Alexandre Cirici i Pellicer.

Prensa catalana clandestina, 1970-1977, de Joan Crexell.

L'economia franquista, de Jacint Ros i Hombravella.

Traducción de **La Méditerranée catalane**, de Pierre Déffontaines.

Servei nacional de salut. Una alternativa democràtica a la sanitat, colectiva.

Prensa clandestina i de l'exili, de Emili Giralt.

Inicio de **Art de Catalunya. Ars Cataloniae**, dirigido por Xavier Barral i Altet.

Història i poder del "rock català", de Jordi Sierra y Fabra.

Catalunya sota el franquisme. Informe sobre la persecució de la llengua i la cultura a Catalunya, de Josep Benet.

Introducció a l'economia, de Josep Maria Bricall.

Debat sobre els Països Catalans, colectiva.

Cent dies de la vida d'una dona (1939-1940) y Seis años de mi vida (1939-1945), de Frederica Montseny.

El cine sonoro de la segunda república (1929-1936), de Román Gubern.

La cultura bajo el franquismo, colectiva.

Sindicalismo en Cataluña, colectiva.

Historia de la ciencia, de Felip Cid.

La cuestión regional española, colectiva.

Autobiografia e Federico Sánchez, de Jorge Semprún.

6. Supresión del Ministerio de Información y Turismo.

Supresión de la censura, con el Decreto ley que modifica la Ley de prensa de 1966.

Associació de fotògrafs professionals de premsa i comunicació de Catalunya.

7. Huelgas en periódicos.

Atentado contra "El papus".

12 diarios catalanes ("Avui", "Diario de Barcelona", "Dicen", "El correo catalán", "El mundo deportivo", "El noticiero universal", "La mañana", "La vanguardia", "Los sitios", "Mundio diario", "Solidaridad nacional" y "Tele-eXprés") tiran alrededor de 615 000 ejemplares.

Desde 1970 han iniciado su publicación no menos de 109 cabeceras clandestinas.

Desde 1968 han iniciado su publicación no menos de 39 cabeceras de asociaciones de vecinos barcelonesas.

"Hora nova" (semanario independiente, en Figueres).

"Diario de Sabadell".

"Diario de Terrassa".

"Bullidor" (mensual independiente, en Rubí).

"Prensa en lluita" (de los periodistas en huelga).

"Nueva historia".

Desaparición de "Arreu".

"Treball" se publica legalmente.

"Userda" (ecologista).

"Reduccions" (de poesía, en Vic).

"Materiales" (revista de ideas).

"Quaderns d'alliberament" (político-ideológica).

Reaparición de "El Maresme" (fundado en 1969).

Desaparición de "Oriflama".

8. Desaparece la obligatoriedad de conectar con los "diarios hablados" de RNE.

Desaparece Radio España independiente.

"Curs de català parlat" PO.

9. Promotora de televisió catalana S.A.

"Personatges".

"De bat a bat".

La llegada de Tarradellas se emite en directo por TVE en Barcelona.

"Terra d'escudella" PO.

10. 988 cines.

Los films norteamericanos reciben el 75% del taquillage.

El teatro Capsa se convierte en cine: apertura con el **El cuirassat Potiomkin**.

La vieja memoria, de Jaime Camino.

Perros callejeros, de José Antonio de la Loma.

Raza, el espíritu de Franco, de Gonzalo Herralde.

Noticiari de Barcelona: cine informativo

Informe general, de Pere Portabella.

Madison, cortometraje de Carles Jover i Josep A. Salgot.

Cambio de sexo, de Vicente Aranda.

La escopeta nacional, de Berlanga.

Asignatura pendiente, de José Luis Garci.

Un hombre llamado Flor de Otoño, de Pedro Olea.

11. 148 teatros.

L'Assemblea de treballadors de l'espectacle dirige el Saló Diana.

No hablaré en clase, de Joan Ollé y Josep Parramon, por Dagoll Dagom.

La torna, de Els Joglars.

Flowers, de Lindsay Kemp, en el Romea.

Huelga general del espectáculo.

12. 277 salas de fiesta.

Cierra el Hot jazz club.

Amics del jazz.

El Grup instrumental català es dirigido por Carles Santos i Josep Mestres-Quadreny.

Never mind the bollocks, here is Sex Pistols.

Soliloquis, de Joaquim Homs.

La catedral, de Jaume Sisa.

13. Centenario de la Escuela de arquitectura de Barcelona.

Exposición "Arquitectura para después de una guerra".

1ª exposición "Disueño", en la Fundació Miró.

Monument a Catalunya, de Ricard Bofill (en El Portús).

La mà de Dalí aixecant un vel d'or en forma de núvol per ensenyar a Gala l'aurora nua, molt lluny darrera el sol, de Dalí.

Liège: 12.9.77, vídeo de Antoni Muntadas.

Matances, montaje de Josefina Miralles.

Sèrie **Esquemes subordinats,** de Rosa Siré.

El meu país, de Santiago Roca D. Costa.

15. Elecciones parlamentarias.

Tarradelles retorna como presidente de la Generalitat de Catalunya.

Acuerdos de la Moncloa.

1978

1. 131 200 "turismos" matriculados.

2 452 entidades cívicas en la demarcación de Girona.

8 millones de píldoras anticonceptivas consumidas.

2. Consell de cultura de la Generalitat.

Reanudación (des de la guerra) de el Ateneu de cultura popular de L'Hospitalet del Llobregat.

Incendio de la sala de fiestas Scala.

Prohibición del Carnaval en Barcelona

Huelga de artes gráficas.

Celebración del Día internacional del orgullo gay.

Marcha ecologista del Llobregat.

1er casino autorizado desde 1939 (Lloret de Mar).

1ª Setmana d'estudis sobre marginació social.

Abolición de los delitos de adulterio y de amancebamiento.

Despenalización de la venta de anticonceptivos.

Atentado contra la sala de fiestas Scala.

3. El catalán, "lengua española" (según la constitución).

Un 96'5% de la población catalana entiende el catalán; un 69'9, lo habla; un 46'2, lo lee; un 18'2, lo escribe. De los nacidos en Cataluña, respectivamente un 99'5, un 92'7, un 65'4 i un 27'0; de los nacidos fuera de Cataluña, respectivamente un 92'5, un 38'8, un 20'1 i un 8'3.

4. Unos 829 000 escolares, unos 148 000 alumnos de bachillerato, unos 84 000 estudiantes de formación profesional (17% del Estado español) y unos 77 000 universitarios (18'5% del Estado español).

Incorporación oficial del catalán en la escuela.

Servei d'ensenyament en català (SEDEC).

Premis Baldiri i Reixac.

5. 1132 llibros en catalán.

Presentación en Barcelona de Ruedo Ibérico y de su filial Ibérica de Ediciones y Publicaciones.

Conferencia internacional del Pen Club en Barcelona.

Planeta compra Ariel y Seix Barral.

Manuel Vázquez Montalbán gana el premio Planeta.

Els anys del franquisme, de Dopesa.

Estimada Marta, de Miquel Martí i Pol.

Llibre de viatges, de Feliu Formosa.

Ventada de morts, de Josep Albanell.

Uf, va dir ell, de Quim Monzó.

Pleniluni, de Joan Maria Puigvert.

Coll de serps, de Ferran Cremades.

Semblava de seda i altres contes, de Mercè Rodoreda.

Una cultura sense llibertat, de Joan Triadú.

Reedición del **Llibre de la cuina catalana**, de Ferrán Agulló.

L'economia catalana sota el franquisme, de A. Ribas Massana.

Els estudiants de Barcelona sota el franquisme, de J.M. Colomer.

Katalanische Kunst des 20. Jahrhundert (en Berlín), colectiva.

Aparición en volúmenes de **Història de Catalunya**, de la Editorial Salvat.

Ceràmica popular catalana, de J.M. Corredor Martheos, con fotografías de Jordi Gumí.

Mig segle de simfonisme a Barcelona (1927-1977), d'Oriol Martorell.

El procés de formació nacional de Catalunya, de Josep Maria Salrach.

1er volumen de **Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya. 1900-1936**, de Alexandre Galí.

La recerca als Països Catalans, colectiva.

Història del teatre català, de Xavier Fàbregas.

Vint anys de resistència catalana (1939-1959), colectiva.

1er volumen de **Memòries de la guerra i de l'exili**, de Maurici Serrahima.

Los años sin excusa, de Carlos Barral.

España en crisis. Evolución y decadencia del régimen de Franco, editada por Paul Preston.

Arquitectura de siempre. Los años cuarenta en España, de Lluís Domènech Girbal.

Historia del cómic español, de Antonio Martín.

La medicina bajo el capitalismo, de Vicenç Navarro.

Mao, de Joan Senent-Josa.

Carteles de la república y la guerra civil, colectiva.

Apéndice de Josep Maria Casademont sobre la historia de la fotografía española en **Historia de la fotografía**, de Petr Tausk.

El jazz, Ricard Gili.

La cultura hispanoárabe en Oriente y Occidente, de Joan Vernet.

6. Congrés de periodistes catalans.

7. "Solidaridad nacional" no llega a los 2 000 ejemplares diarios.

"Diez minutos" y "TPteleprograma" venden, respectivamente, en Cataluña 95 000 y 249 000 ejemplares.

Un 26'2% de los catalanes leen diariamente la prensa; un 46'7% no la leen nunca.

Las revistas catalanas más vendidas en Cataluña son "Interviú" (184 000), "Lecturas" (165.000) y "Pronto" (100.000). "Garbo", "Destino", "Nuevo fotogramas", "El jueves" y "Gaceta ilustrada" van de 44.000 a 15.000.

"Solidaridad obrera" tira 20.000 ejemplares.

"El periódico de Cataluña" (diario).

"El 9 Nou" (de semanario a diario, Vic).

"Regió 7" (de bisemanal a diario, Manresa).

"Jordi" (infantil).

"Fulls de cinema".

"La pipa d'en Roc" (quincenal humorístico, Mataró).

"Play-boy".

Desaparición de "Barça".

"Rodamón" (semanario en catalán).

"La calle" (Madrid).

Desaparición de "Destino".

"El Correu de l'UNESCO", en catalán.

"Eczema" (cultural, Manresa, +1984).

Desaparición de "Cuadernos de comunicación visual".

"On" (cultural)

8. Radiotelevisión española.

Diariamente escuchan radio una media de unos 2'5 millones de personas.

Ona Lliure/Onda libre.

9. La media de audiencia televisiva es de 15 horas semanales.

108 teleclubs oficiales, de los 3 992 de EE.

"Vostè pregunta".

"Crònica" y "Crònica 2".

"Musical-Exprés".

"Curro Jiménez" PO.

"300 millones" PO.

10. 48 millones de entradas de cine vendidas, con una asistencia media de 8 veces al año por persona: 797 salas activas.

L'orgia, de Francesc Bellmunt: 631 842 espectadores en el periodo de estreno.

Bilbao, de Juan José Bigas Luna.

Ocaña, retrat intermitent, de Ventura Pons.

Òscar, Kina i el làser, de Josep Maria Blanco.

Shirley Temple Story, de Antoni Padrós.

¿Por qué perdimos la guerra?, de Diego Santillán.

La torna, de Francesc Bellmunt, prohibida.

Saturday night fever.

11. Espectáculo **Mori el Merma**, en el Liceu, con elementos de Miró.

Espectáculo **Antaviana**, de Pere Calders y música de Sisa, por Dagoll-Dagom.

M-7 Catalònia, de Els Joglars.

64

12. 320 tiendas de venta fonográfica.

Aula de música moderna i jazz.

Pete Seeger en el Palau dels esports.

Los coros y bailes del Ejército soviético en Barcelona.

Beaubourg, de Vangelis Papathanassiou.

Italianissimo, recopilación de canciones italianas.

L'armari en el mar, de Mestres Quadreny.

Desdesig, de Toti Soler.

Carabruta, del Gato Pérez.

13. Centro internacional de fotografía, con pinturas de Arranz Bravo i Bartolozzi.

Exposición Francis Bacon en la Miró.

Inici de **Tors de dona**, de Francesc Torres Monsó.

Fotografía **Pral.lelisme, cos de dona dins de l'obra d'art**, de Jordi Cerdà.

Bicicleta, de Joan Ponç.

Residual regions, montaje de Francesc Torres en el Whitney Museum of American Art (en Nueva York).

Bésame mucho, serie de Josep Niebla.

Exposició "Homenatge a l'home del carrer", de Francesc Abad, en la Sala Tres (en Sabadell).

14. El Barça gana la Copa del Rey.

La Penya de Badalona, campeona de Espanya de bàsquet.

Volta a Catalunya en carro.

El Barça campeón de Europa de hoquei sobre patines.

Huelga de futbolistas.

Jordi Llopart, medalla de oro europea de 50 kms. marcha.

15. Constitución española.

1979

1. Durant el quinquenni 1976-1980, sols el 8% del creixement de la població procedeix de la immigració, evaluada en 25 000 persones.

Uns 35 milions de turistes a l'EE.

La capacitat hotelera dels PPCC s'ha multiplicat per 6'5 des de 1960.

215 centres hospitalaris (el 65'2% privats), amb 5'2 llits per 1.000 habitants.

253 campings (el 46'2% de l'EE), amb 147 099 places (un 59'7% de l'EE).

82 724 vols a l'aeroport del Prat, amb 6 262 560 viatgers.

544 km d'autopistes (o similars), d'un total de 11.066 km de carreteres.

El producte interior brut ha crescut en un 8'9% des de 1975: el creixement és degut al sector serveis (un 24'3%), posat que tots els altres han sofert algun retrocès (d'entre un 4% i un 10%).

De desembre de 1974 a desembre d'aquest any la inflació ha crescut un 133% a l'EE. Des de desembre del 1954 fins a desembre d'aquest any, els preus al consum s'han multiplicat per deu a l'EE.

Exportació d'uns 9 milions d'ampolles de cava (un 11% de la producció).

2. 1ª Assemblea de les Comissions de Veïns de Catalunya (a Manresa).

Campanya "Llibertat d'expressió!".

Legalització de l'Associació Catalana de Nudisme.

Manifestació antinuclear a Barcelona: uns 50.000 participants.

3. Manifest sobre el català d'"Els marges".

El català "llengua pròpia" de Catalunya (Estatut d'Autonomia).

4. 994.000 escolars en 26.200 centres, amb una millora percentual d'escolarització del grup d'edat pertinent de 16'6 punts respecte del 1959. Els estudiants de secundària han crescut durant el mateix període en un 193%, mentre que el total del grup d'edat pertinent solament ho ha fet en un 77%.

Càtedres i agregacions de català als instituts.

5. 1 321 llibres en català.

Edicions 62 publica 1 284 000 exemplars.

Editorial Fundació del Congrés de Cultura Catalana.

Premi Miquel de Palol, de poesia (a Girona).

Ictineu. Diccionari de les ciències de la societat als Països catalans (segles XVIII-XX),

col.lectiu.

El present vulnerable. Diaris (1973-1978), de Feliu Formosa.

Bruixa de dol, de Maria-Mercè Marsal.

Poemes de l'alquimista, de Josep Palau i Fabre.

Dona, doneta, donota, de Maria Aurèlia Capmany, amb il·lustracions de Tísner.

Antologia poètica, de Joan Oliver.

Les closes, de Maria Àngels Anglada.

1er volum de la traducció de **Catalunya mil anys enrera (segles X-XI)**, de Pierre Bonnassie.

Catalunya: home i territori, de la Fundació Bofill.

La cuina que torna, de Josep Lladonosa.

Reedició del clàssic llibre de cuina **Libre de Sent Soví**.

Excursionisme i franquisme, d'Estanislau Torres.

L'exili polític català, de J. Sauret.

El menjar, de Néstor Luján.

Literatura i societat a la Catalunya d'avui, de Robert Saladrigas.

Tradicions, mites i creences dels catalans, de Xavier Fàbregas.

Mare Espanya. Aproximació al nacionalisme espanyol, de Rafael Ninyoles.

Política econòmica i territori a Catalunya, 1901-1939, de Francesc Roca.

El paisatgisme a Catalunya, de Francesc Fontbona.

Història gràfica de Catalunya dia a dia, col.lectiva.

La normalització lingüística a Catalunya, de Francesc Vallverdú.

La cultura bajo el franquismo, col.lectiva.

Los mares del sur, de Manolo Vázquez Montalbán.

Pensar bajo el franquismo, de J.F. Marsal.

66

6. 4 245 abonats a serveis de télex.

Des de 1975, el nombre de llars equipades amb radiocassetes o magnetòfons ha crescut en un 100%.

Enviades 1 202 684 000 peces de correspondència ordinària.

Enmviats 5 404 289 telègrams.

420'3 telèfons per 1.000 habitants (un total del 22'4% de l'EE).

326 agències de publicitat.

7. A Catalunya (exceptuant la ciutat de Barcelona) s'editen 201 publicacions periòdiques (123 d'elles en català i 70 bilingües), amb un total d'uns 250.000 exemplars (el 45% en català, el 54% bilingües, y el 1% en castellà): la que més, "El 9 Nou", de Vic, setmanari, amb 12 000 exemplars. D'elles, sols 8 són diaris (uns 45.000 exemplars).

Els diaris barcelonins tenen una tirada mitja global d'uns 520.000 exemplars (uns 95.000, els diaris esportius). "La Vanguardia" tira uns 183 000 exemplars, seguida de "El periódico" (55.000), "El mundo deportivo" (46.000), "Mundo diario" (46.000), "Dicen" (44.000), "El noticiero universal" (42.000), "El correo catalán" (36.000) i "Avui" (30.500); els altres ("Diario de Barcelona", "Catalunya Express", "Tele/eXprés" i "4-2-4") oscil·len entre 16.000 y 5.000 exemplars.

La premsa del Movimiento o afí ha comptat des de 1938 amb 81 periòdics comarcals.

Durant la dècada dels setanta s'utilitza el català en la premsa de la comarca d'Osona en un 84%

del text de les publicacions religioses i en un 13% en les del Movimiento. Osona és aquest any 1979 la zona que, excepte Barcelona, edita un major nombre d'exemplars totals per càpita: 169 per 1.000 habitants.

Exposició de premsa catalana actual: 270 publicacions, de les quals 121 són comarcals.

Des de 1976 han aparegut 154 publicacions periòdiques comarcals.

Inici de la liquidació de la Premsa del Movimiento.

Desapareixen "La premsa" i "Solidaridad nacional"; també, "4-2-4" i "La codorniz" (Madrid).

"Punt diari" (diari, Girona).

"Mientras tanto" (revista de idees).

"Sport".

"Amb potes rosses" (humorística).

L'hora" (setmanari en català).

"L'esplai" (setmanari en català, només apareix aquest any).

"Catalunya cristiana" (setmanari en català).

"Carrer Gran" (revista del barri barceloní de Gràcia).

Desapareix "Vida nova" (de Montpel·lier) i "La pipa d'en Roc".

8. Moviment d'emissores municipals (Ràdio Arenys de Mar, Ràdio Cardedeu, Ràdio Rubí).

Desapareix la cadena Radio Peninsular (del Movimiento).

1era trobada estatal de ràdios lliures, a Barcelona.

Uns 11 milions de radioescoltes a l'EE..

Ràdio Olot, Ràdio Vic i Antena de Catalunya emeten la pràctica totalitat de la programació en català. Ràdio Figueres i Ràdio Reus, el 50%. En conjunt, la ràdio comarcal emet un 35'5% en català.

"Mainada" PO.

9. Manifest dels treballadors de TVE.

Proposta de televisió pública catalana des de la Facultat de Ciències de la Informació de la UAB.

15 horas setmanals en català a TVE de Barcelona.

Un 37'8 % de la audiència catalana veu diàriament els programes en català; un 67'8% els veu com a mínim una vegada a la setmana.

16 h 30 m de programació diària de TVE.

"Vostè pregunta" i "La clave" PO.

10. Llargmetratges: 56 espanyols i 30 coproduccions.

Des de 1975 s'han exhibit en català 22 films.

Sols un 9'8% de la producció cinematogràfica catalana té una versió en català.

Companys, procés a Catalunya, de Josep Maria Forn.

La verdad sobre el caso Savolta, de Antoni Drove.

Catalans universals, de Antoni Ribas.

Caniche, de Bigas Luna.

Mamá cumple 100 años, de Carlos Saura.

Opera prima, de Fernando Trueba.

11. **Quan la ràdio parlava de Franco**, de Josep Maria Benet.

12. Consorci del Liceu.

Jondo, de Joan Guinjoan.

Coral romput, de Ovidi Montllor.

13. Museu d'Art de Girona.

Jornades catalanes de fotografia.

Mosaics, de Josep Roca Sastre.

Fotografia **Homenatge a Chevreuil**, de Toni Catany.

Autoretrat, de Frederic Amat.

15. Estatut d'Autonomia de Catalunya.

Eleccions municipals i parlamentaries.

Revolució islamista a l'Iran.

Nota:

Aquesta versió del treball estava inicialment destinada a una publicació en espanyol, raó per la qual, el cos del material és escrit en aquesta llengua, excepte la introducció, les notes explicatives, els encapçalaments i els primer i darrer any, que són en català.

El material es refereix a les quatre províncies de Catalunya, de manera que gairebé no hi ha cap menció dels altres Països Catalans, posat que la idea de la cronologia aquí parcialment presentada (que s'ocupa des de la fi de la guerra civil fins a 1979) és que abasti la totalitat dels PPCC, amb seccions específiques per a cadascun d'ells. En canvi, sí hi ha referències al conjunt de l'EE, i de la resta del món, en tant que les qüestions ressenyades influïren a Catalunya, als PPCC.

68

18. Una primera versió fou presentada en el **Congrès de Mitjans de Comunicació dels XXXIII Premis Octubre** a València el 28 d'octubre de 2004. La forma definitiva es presentà al **VII Congrès de la "Asociación de Historiadores de la Comunicación", 25 Anys de Llibertat d'Expressió**, a la Universitat Pompeu Fabra de Barcelona, el 25 de novembre de 2004.